

O B S A H

Seznam zkratk	2 strany
Úvodní slovo	1
1 Struktura, sídlo a personální obsazení orgánů a organizací systému ČÚBP	2
2 Údaje o počtu nemocensky pojištěným zaměstnanců v jednotlivých odvětvích podléhajících dozoru	7
3 Činnost orgánů státního odborného dozoru	9
3.1 Výsledky dozorčí činnosti v jednotlivých odvětvích	12
3.1.1 Stavebnictví	13
3.1.2 Doprava	14
3.1.3 Zemědělství	15
3.1.4 Lesnictví	16
3.1.5 Průmysl	16
3.2 Pracovní podmínky	19
3.3 Manipulace s materiálem a skladování	20
3.4 Šetření pracovních úrazů a nehodových událostí	21
3.5 Projektové dokumentace staveb	21
3.6 Kolaudace staveb	22
3.7 Poradenská činnost	23
3.8 Program Bezpečný podnik	24
3.9 Výsledky dozorčí činnosti v oblasti technických zařízení	25
3.9.1 Tlaková zařízení	26
3.9.2 Zdvihačí zařízení	26
3.9.3 Elektrická zařízení	27
3.9.4 Plynová zařízení	27
3.9.5 Jaderná energetika	28
4 Dozorčí činnosti Institutu technické inspekce Praha	29
4.1 Poznatky z výkonu činností	30
4.1.1 Všeobecně	30
4.2 Tlaková zařízení	30
4.3 Zdvihačí zařízení	31
4.4 Elektrická zařízení	31
4.5 Plynová zařízení	31
4.6 Jaderná energetika	32
4.6.1 Jaderná elektrárna Dukovany	32
4.6.2 Jaderná elektrárna Temelín	32
5. Výzkumná činnost	32
5.1 Projekty výzkumného záměru	32
5.2 Projekty – granty MPSV	34
6. Informační činnost	35
7. Šetření stížností, oznámení a podnětů	36
8. Výchova a vzdělávání zaměstnanců systému ČÚBP	39
8.1 Vzdělávání inspektorů SOD	39
8.2 Výchova a výcvik nových inspektorů – čekatelů	39
8.3 Další vzdělávání zaměstnanců systému ČÚBP	40

9	Publicita	40
9.1	Osvěta a propagace	41
9.2	Poskytování informací podle § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	51
10	Spolupráce s orgány a organizacemi, mezinárodní spolupráce	52
10.1	Spolupráce systému ČÚBP s orgány a organizacemi	52
10.2	Mezinárodní spolupráce ČÚBP a inspektorátů bezpečnosti práce	52
10.3	Mezinárodní spolupráce organizace ITI Praha	54
11	Závěr	54

Přílohy

1. Právní předpisy související s činností orgánů a organizací státního odborného dozoru
2. Pracovní úrazovost v České republice v roce 2004
(zpracoval VÚBP z podkladů poskytnutých z ČSÚ, ČÚBP a ČBÚ)

Seznam zkratk

AETR	Evropská dohoda o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě
BHP	Bezpečnost a hygiena práce
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BP	bezpečnost práce
BTZ	bezpečnost technických zařízení
CD	kompaktní disk
CEOC	Evropské sdružení kontrolních a inspekčních organizací (Confédération Européene des Organismes de Contrôle)
COREPER	Výbor stálých zástupců (Comité des Représentants Permanents)
ČBÚ	Český báňský úřad
ČČK	Český červený kříž
ČEZ, a.s.	České energetické závody, akciová společnost
ČIA	Český institut pro akreditaci
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČNI	Český normalizační institut
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTK	Česká tisková kancelář
ČÚBP	Český úřad bezpečnosti práce
ESAW	European Statistics on Accidents at Work - číselníky EU
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
HZS	hasičský záchranný sbor
IALI	Mezinárodní asociace inspekce práce
IBP	inspektorát bezpečnosti práce
IBP 3.00	IBP pro hl. m. Prahu se sídlem v Praze
IBP 4.00	IBP pro Středočeský kraj se sídlem v Praze
IBP 5.00	IBP pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích
IBP 6.00	IBP pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni
IBP 7.00	IBP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem
IBP 8.00	IBP pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové
IBP 9.00	IBP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně
IBP 10.00	IBP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj se sídlem v Ostravě
IP	inspekce práce
IS	informační síť
ITI Praha	Institut technické inspekce Praha
IVBP	Institut výchovy bezpečnosti práce
JE	jaderná elektrárna

JEDU	Jaderná elektrárna Dukovany
JETE	Jaderná elektrárna Temelín
LAN	lokální síť
LČ	lidská činnost
LPG	zkapalněné uhlovodíkové plyny
MOP	Mezinárodní organizace práce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NIP SR	Národní inspektorát práce Slovenskej republiky
OBÚ	obvodní báňský úřad
OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OOPP	osobní ochranné pracovní prostředky
OS	odborový svaz
OSHA	Occupational Safety and Health Administration
OSSZ	okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PaO	propagace a osvěta
PB	propan - butan
PFO	podnikající fyzická osoba
PÚ	pracovní úraz
PZ	plynová zařízení
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody ČR
RKS	Rezortní koordinační skupina při MPSV (pro přípravu materiálů pro COREPER)
RoVS	Rožnovský vzdělávací servis
RT	revizní technik
SEI	Státní energetická inspekce
SKPV	služba kriminální policie a vyšetřování PČR
SOD	státní odborný dozor
SLIC	Senior Labour Inspection Committee
SSP	Správa sociální podpory
STK	stanice technické kontroly
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
TPO	technik požární ochrany
VTL	vysokotlaké potrubí
VTZ	vyhrazená technická zařízení (TZ technická zařízení)
VÚBP	Výzkumný ústav bezpečnosti práce
WAN	rozlehlá datová síť
ZP	zákoník práce

Úvodní slovo

Zpráva o činnosti orgánů a organizací státního odborného dozoru a o stavu v oblasti bezpečnosti práce za rok 2004 informuje o činnosti Českého úřadu bezpečnosti práce, inspektorátů bezpečnosti práce, Institutu technické inspekce Praha a o činnostech uskutečňovaných ve spolupráci s VÚBP Praha a IVBP Brno. ČÚBP a inspektoráty bezpečnosti práce, jako orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce a technických zařízení a nad dodržováním stanovených pracovních podmínek, vykonávaly dozor v souladu s platným zákonem č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů.

Ve smyslu „Společných principů pro inspekci práce ve vztahu k bezpečnosti a ochraně zdraví na pracovišti“, odsouhlasených Výborem vedoucích inspektorů práce států EU (SLIC), jsou stanoveny principy pro inspekci práce, po přijetí srovnatelných kritérií v jejich praxi a politice prosazování právních požadavků na pracovišti. Společné principy mají za cíl vytvořit podmínky pro zajištění vysoké úrovně BOZP, dále při respektování Úmluvy MOP 81 z roku 1947, Nové strategie EU pro BOZP, Evropské sociální charty a Usnesení o úloze SLIC. Mezi klíčové principy se řadí stanovení systému pro monitoring výslednosti práce BOZP, odbornost inspektorů, jejich nezávislost a pravomoci inspektorů. Pro zajištění výše popsaných úkolů EU, jsou v systému ČÚBP přijímána potřebná opatření. Tato opatření mají za cíl připravit východiska k realizaci nového pojetí inspekce práce podle Strategie inspekce práce na léta 2007 – 2011, kterou připravuje Evropská komise. Vedle výše uvedených činností se ČÚBP v širokém rozsahu podílel na osvětové činnosti k výkladům nových právních předpisů, zpracovával překlady originálů dokumentů EU k problematice BOZP, vypracovával odborná stanoviska v rámci mezirezortních vnitrozortního připomínkových řízení.

Předkládaná zpráva informuje především o výsledcích v dozorčí činnosti orgánů státního odborného dozoru, dozorčí činnosti Institutu technické inspekce Praha (dále jen ITI Praha) v oblasti bezpečnosti práce, ale i o legislativní a právní činnosti uskutečňované na žádost MPSV, výzkumné, výchovné a vzdělávací činnosti, činnosti na úseku informatiky a analýz, o spolupráci s dalšími orgány a organizacemi a o spolupráci systému ČÚBP na mezinárodní úrovni. K hlavním druhům informací patří zjištění z prověrek organizací a podnikajících fyzických osob při naplňování obsahu jednotlivých úkolů programu činnosti pro rok 2004.

Obsah předkládané zprávy je jedním z podkladů pro každoroční zveřejnění informací o opatřeních učiněných v souvislosti s předcházením úrazům a újmám na zdraví, k nimž došlo při práci nebo v přímé souvislosti s ní v oblastech v kompetencích ČÚBP, v souladu s Úmluvou Mezinárodní organizace práce č. 81 o inspekci práce v průmyslu a obchodě, články 20 a 21, jejichž předložení vychází především z článku 11 písmeno e) Úmluvy o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí č. 155 z roku 1981.

Trvalý cíl orgánů a organizace státního odborného dozoru v oblasti BP je prosazování národní politiky BOZP, vytvoření podmínek pro dosažení vysoké úrovně BOZP a prevence pracovních úrazů.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se podílí na snižování rizik na svých pracovištích a provozech a vytváří odpovídající pracovní podmínky a příznivé pracovní prostředí svým zaměstnancům. Dále bych chtěl poděkovat všem, kteří získali nebo obhájili osvědčení „Bezpečný podnik“ jako vizitku svého systému řízení BOZP a podnikatelské kultury.

Ing. Jaromír Elbel
předseda ČÚBP

1 Struktura, sídlo a personální obsazení ČÚBP, IBP a ITI Praha

Český úřad bezpečnosti práce je orgán státní správy a je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí. Řídí činnost inspektorátů bezpečnosti práce a organizací státního odborného dozoru. Rozhoduje o odvoláních proti opatřením inspektorátů bezpečnosti práce a plní úkoly státního odborného dozoru v případech, v nichž si to ze zvlášť důležitých celospolečenských důvodů vyhradí. ČÚBP se také podílí na ovlivňování výzkumu na úseku bezpečnosti práce a technických zařízení. Společně s Institutem výchovy bezpečnosti práce zabezpečuje vzdělávání, výchovu a školení zaměstnanců systému ČÚBP. Odborně se podílí na různých vzdělávacích akcích a školeních pro širokou odbornou veřejnost. Touto svou činností vytváří teoretické, ale i praktické předpoklady pro vzdělávání a výchovu veřejnosti v oblasti BOZP. Podílí se na tvorbě osvětových a propagačních prostředků. V čele ČÚBP je předseda, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

Inspektoráty bezpečnosti práce jsou orgány státní správy, které vykonávají státní odborný dozor nad bezpečností práce a technických zařízení a nad dodržováním stanovených pracovních podmínek a plní další úkoly ve smyslu zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů. V současné době tuto činnost vykonává 8 inspektorátů bezpečnosti práce. V čele IBP jsou vedoucí inspektoři bezpečnosti práce, které jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

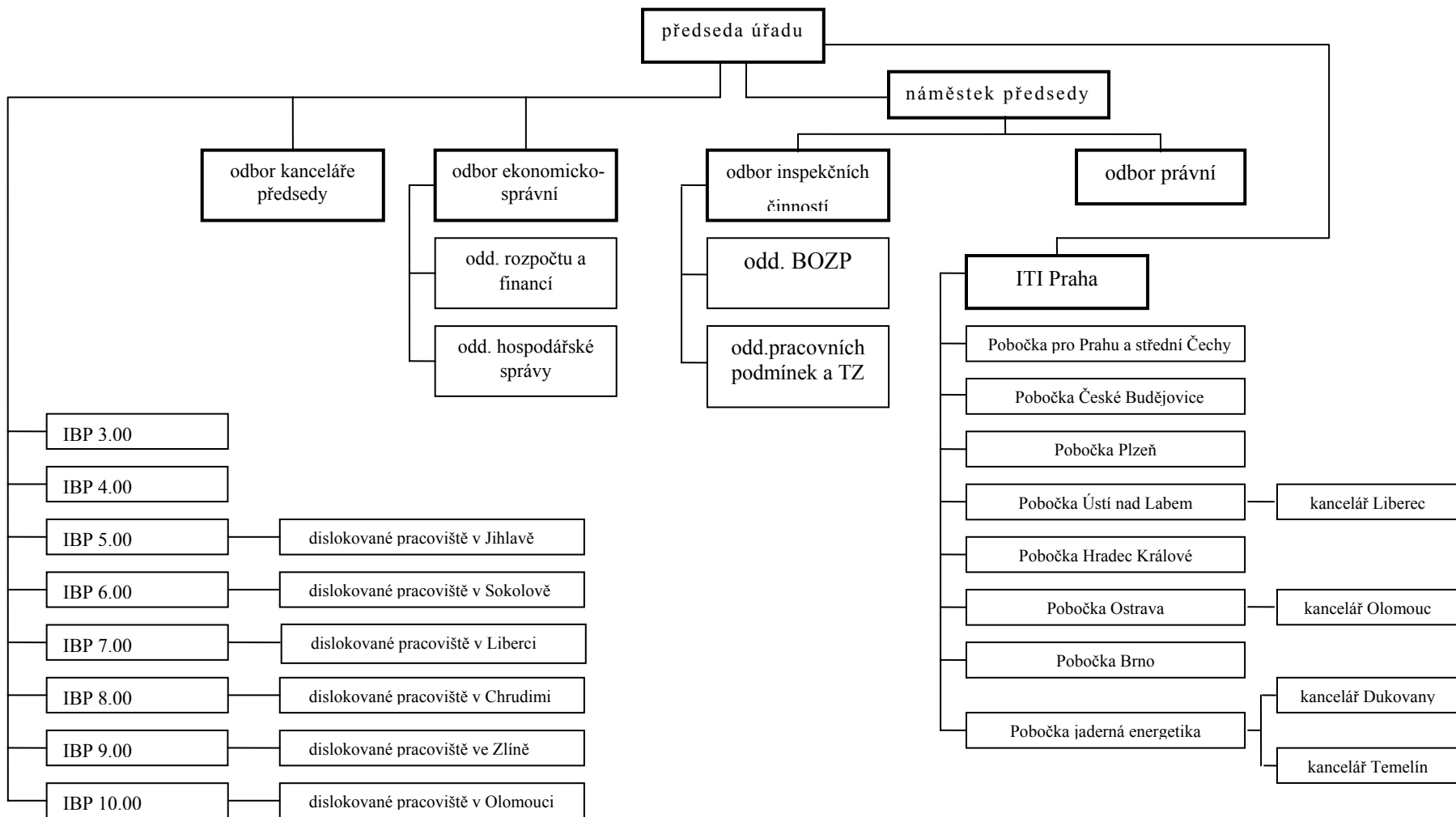
ITI Praha je příspěvkovou organizací státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení. Podává odborná a závazná stanoviska, provádí prohlídky, organizuje a vyhodnocuje zkoušky vyhrazených technických zařízení, vydává oprávnění organizacím a podnikajícím fyzickým osobám po prověření jejich odborné způsobilosti a vydává osvědčení fyzickým osobám na základě posouzení jejich odborné způsobilosti. ITI Praha provádí další odborné činnosti u vyhrazených technických zařízení v rozsahu stanoveném zákonem. V čele ITI Praha je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí. ITI Praha je po odborné stránce řízen ČÚBP.

Systémem ČÚBP se rozumí vlastní úřad ČÚBP, osm IBP a ITI Praha se všemi vzájemnými vazbami. Přestože VÚBP a IVBP jsou samostatnými příspěvkovými organizacemi v přímé podřízenosti MPSV, celou řadu činností na úseku BOZP vykonávají v úzké součinnosti s ČÚBP, IBP a ITI Praha.

V roce 2004 byl fyzický počet zaměstnanců IBP a ČÚBP 437, z toho 170 žen. Inspektorů provádějících dozorčí činnost u subjektů bylo 232, z toho 37 žen, vedoucích zaměstnanců bylo 47, z toho 15 žen, ostatních zaměstnanců 125.

Fyzický počet zaměstnanců ITI Praha byl 78, z toho 26 žen. Inspektorů provádějících dozor bylo 47, z toho 1 žena a 13 vedoucích zaměstnanců. Ve vedoucí funkci nebyla žádná žena.

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA SYSTÉMU ČÚBP

Legislativní názvy IBP včetně jejich sídel jsou uvedeny na straně 5

**Sídlo, vedoucí zaměstnanci a garanti
Českého úřadu bezpečnosti práce**
(upraveno ke dni vydání)

<p>Český úřad bezpečnosti práce</p>	<p>Ve Smečkách 29, pošt. příhr. 527 113 52 Praha 1 tel.: 221 924 200 fax: 222 211 498 222 212 102 E-mail: cubp@cubp.cz</p>
<p>Vedoucí zaměstnanci:</p>	
<p>Předseda ČÚBP Náměstek předsedy Ředitelka kanceláře předsedy Ředitelka odboru ekonomicko-správního Ředitel odboru právního Ředitel odboru inspekčních činností</p>	<p>Ing. Jaromír Elbel neobsazeno Ing. Magdalena Slavíková Ing. Helena Matoušková JUDr. Jan Augusta Ing. Michal Ronin</p>
<p>Odborní garanti: mezinárodní vztahy celostátní koncepce výchovy a vzdělávání k BOZP, styk s veřejností tvorba koncepce SOD nad BP, programy činnosti, zprávy o činnosti, vyřizování stížností, kontrola výpočetní technika, analýzy</p>	<p>Ing. Magdalena Slavíková Mgr. Libuše Horská Ing. Jaromír Ošťádal Ing. Vojen Šafránek Jiří Vít Ing. Vendulka Tůmová</p>
<p>harmonizace a integrace právní a správní činnost právní analýzy a legislativa koordinace Focal Point, internet, intranet knihovna, normy,</p>	<p>Ing. Josef Mach JUDr. Petr John JUDr. Eva Hereinová Jan Hártl Mgr. Alena Horáčková</p>
<p>průmysl chemický průmysl, PZH stavebnictví zemědělství, lesnictví, potravinářství, terciální sféra analýzy, kontrola, příprava programů doprava, opravárenství manipulace s materiálem a skladování pracovní podmínky, OOPP plynová zařízení, svařování a tlaková zařízení zdvihací zařízení elektrická zařízení</p>	<p>Ing. Josef Ježdík Ing. Alois Losman Ing. Marie Pečená Ing. Marie Licková Ing. Pavel Šalomon Ing. Miroslava Šmídová Ing. Antonín Dušátko Ing. Magdalena Bayerová Ing. Miroslav Koščo Ing. Pavel Krejcar Ing. Vladimír Turnovec</p>

Sídla inspektorátů bezpečnosti práce (upraveno ke dni vydání)

<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro hl. město Prahu se sídlem v Praze vedoucí inspektor BP:</p>	<p>Kladenská 103/105 160 00 Praha 6 - Vokovice</p> <p>Ing. Vilém Čada</p>	<p>tel.: 235 364 006, 235 007 410 fax: 235 362 007 e-mail: praha@ibp3.cz tel.: 235 360 002</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Středočeský kraj se sídlem v Praze vedoucí inspektor BP:</p>	<p>Průhonická 55 106 00 Praha 10</p> <p>Ing. Jan Šobora</p>	<p>tel.: 272 767 643 fax: 272 769 137 e-mail: stredni.cechy@ibp4.cz tel.: 272 767 643</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích vedoucí inspektor BP:</p> <p>dislokované pracoviště v Jihlavě</p>	<p>Vodní 21 370 06 České Budějovice</p> <p>Ing. Vladimír Toman</p> <p>Tolstého 15, 587 23 Jihlava</p>	<p>tel.: 387 424 271, 387 311 425 fax: 387 843 419 e-mail: budejovice@ibp5.cz tel.: 387 428 764</p> <p>tel/fax 567 302 107 e-mail: jihlava@ibp5.cz</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni vedoucí inspektor BP:</p> <p>dislokované pracoviště v Sokolově</p>	<p>Schwarzova 27 301 00 Plzeň</p> <p>Ing. Miroslav Duchek</p> <p>ul. Jednoty 654 356 13 Sokolov</p>	<p>tel.: 377 423 066 fax: 377 372 926 e-mail: plzen@ibp6.cz tel.: 377 422 744</p> <p>tel. 352 615 260, fax 352 615 261 e-mail: sokolov@ibp6.cz</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem vedoucí inspektor BP:</p> <p>dislokované pracoviště v Liberci</p>	<p>SNP 2720/21 pošt. příhr. 9 400 11 Ústí nad Labem Ing. Jaromír Jaroš</p> <p>nám. Dr. E. Beneše čp. 26 460 73 Liberec</p>	<p>tel.: 472 772 842, 472 774 165 fax: 472 772 589 e-mail: usti@ibp7.cz tel.: 472 772 537</p> <p>tel. 485 244 111, 485 244 423 tel/fax 485 244 173 e-mail: nemá</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Královéhradecký kraj a Pardubic- ký kraj se sídlem v Hradci Králové vedoucí inspektor BP:</p> <p>dislokované pracoviště v Chrudimi</p>	<p>Říční 1195 pošt. příhr. 53, 501 01 Hradec Králové Ing. Jaroslav Nečas</p> <p>Městský park 274/IV 537 01 Chrudim</p>	<p>tel.: 495 219 012 fax: 495 219 070 e-mail: hradec@ibp8.cz tel.: 495 217 318</p> <p>tel. 469 623 130 e-mail: nemá</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně vedoucí inspektor BP:</p> <p>dislokované pracoviště ve Zlíně</p>	<p>Milady Horákové 3 pošt. příhr. 260 658 60 Brno Ing. Michal Kleinhampl</p> <p>Čiperova 5182, (budova ÚP) 760 01 Zlín</p>	<p>tel.: 545 321 285 fax: 545 211 303 e-mail: brno@ibp9.cz tel.: 545 210 384</p> <p>tel. 577 577 111, 577 577 412 e-mail: nemá</p>
<p>Inspektorát bezpečnosti práce pro Moravskoslezský kraj a Olomouc- ký kraj se sídlem v Ostravě vedoucí inspektor BP:</p> <p>dislokované pracoviště v Olomouci</p>	<p>Živičná 2 702 69 Ostrava</p> <p>Ing. Ladislav Baron</p> <p>Vejdovského 4, (budova ÚP) 772 00 Olomouc</p>	<p>tel.: 595 134 511 fax: 596 110 164 e-mail: ostrava@ibp10.cz tel.: 596 110 169</p> <p>tel. 585 548 541, 585 548 542 e-mail: nemá</p>

Doporučuje se případnou běžnou korespondenci zasílat na adresy IBP ne na adresy dislokovaných pracovišť.

Sídla Institutu technické inspekce Praha a jeho poboček
(upraveno ke dni vydání)

Institut technické inspekce Praha ředitel	Ve Smečkách 29 110 00 Praha 1 Ing. Jan Dubský	tel.: 222 211 501 fax :222 210 471 E-mail: info@iti.cz tel.: 222 212 745
Pobočka ITI pro Prahu a střední Čechy vedoucí inspektor:	Hostivítova 5/124 128 00 Praha 2 Vladimír Hulena	tel.: 224 913 804 fax: 224 913 803 E-mail: praha@iti.cz
Pobočka ITI České Budějovice vedoucí inspektor:	Rudolfovská 34 370 01 České Budějovice Ing. Pavel Hrubec	tel.: 386 350 511 fax: 386 350 511 E-mail: cb@iti.cz
Pobočka ITI Plzeň vedoucí inspektor:	U Borského parku 3 320 00 Plzeň Bory Ing. Miroslav Burian	tel.: 377 421 580 fax: 377 370 540 E-mail: plzen@iti.cz
Pobočka ITI Ústí nad Labem vedoucí inspektor:	SNP 2720/21 400 11 Ústí nad Labem Ing. Petr Wiesner	tel.: 472 777 810 fax: 472 777 810 E-mail: usti@iti.cz
Kancelář ITI Liberec	Orlí 261/8 460 01 Liberec 1	tel.: 485 107 812 fax: 485 107 614
Pobočka ITI Hradec Králové vedoucí inspektor:	Riegrovo náměstí 1493 500 02 Hradec Králové Ing. Josef Rejchrt	tel.: 495 523 348 fax: 495 523 725 E-mail: hradec@iti.cz
Pobočka ITI Ostrava vedoucí inspektor:	Jílová 14 702 00 Ostrava 1 Ing. Jindřich Witos	tel.: 596 623 281 fax: 596 623 283 E-mail: ostrava@iti.cz
Kancelář ITI Olomouc	Kosmonautů 10 770 00 Olomouc	tel.: 585 231 604 fax: 585 510 200
Pobočka ITI Praha jaderná energetika vedoucí inspektor:	U Balabenky 1908/6 180 00 Praha 8 Ing. Pavel Pánek	tel.: 266 314 673 fax: 284 817 156 E-mail: nuclear@iti.cz
Kancelář elektrárny Dukovany	Elektrárna Dukovany 675 50 Dukovany	tel.: 568 813 508 fax: 568 813 006
Kancelář elektrárny Temelín	P.O.BOX 23 373 05 Temelín	tel.: 385 782 477 fax: 385 782 171
Pobočka ITI Brno vedoucí inspektor:	Hudcova 78c 658 04 Brno Ing. Pavel Trhlík	tel.: 545 214 334 fax: 545 210 383 E-mail: brno@iti.cz

2 Údaje o počtu nemocensky pojištěných zaměstnanců v jednotlivých odvětvích podléhajících doзору

Skupina odvětví	počet subjektů	Zaměstnanci
Zemědělství, myslivost	1 539	103 676
Lesnictví, těžba dřeva	140	20 961
Rybolov, chov ryb	19	1 420
<i>Dobývání uhlí a rašeliny</i>	33	36 796
<i>Dobývání uranových a thoriových rud</i>	6	3 320
<i>Dobývání a úprava ostatní</i>	78	5 476
Výroba potravin a zpracování tabáku	914	113 782
Textilní průmysl	375	46 498
Oděvní průmysl, zpracování kožešin	297	26 551
Výroba usní a úprava kůží; výroba brašnářského zboží	104	9 393
Průmysl dřevařský (kromě výroby nábytku)	330	24 786
Výroba vlákniny, papíru	117	17 915
Vydavatelství a tisk	240	22 767
Koksování, zpracování ropy	5	2 993
Výroba chemických výrobků	192	37 596
Výroba pryžových a plastických produktů	484	62 605
Výroba ostatních minerálních výrobků	435	66 262
Výroba kovů, hutní zpracování	165	59 797
Výroba kovových konstrukcí	1 080	100 290
Výroba strojů a zařízení	941	127 500
Výroba kancelářských strojů a počítačů	28	8 382
Výroba elektrických strojů a přístrojů	454	87 579
Výroba radiových a televizních zařízení	117	27 752
Výroba zdravotnických přístrojů a hodin	154	20 698
Výroba motorových vozidel	220	94 005
Výroba ostatních dopravních zařízení	85	19 176
Výroba nábytku; ostatní průmysl	446	48 418
Zpracování druhotných surovin	54	3 402
Výroba a rozvod elektřiny a plynu	189	41 534
Úprava a rozvod vody	103	20 527
Stavebnictví	1 968	149 444

Prodej a údržba motorových vozidel	480	29 247
Velkoobchod (kromě motorových vozidel)	1 570	102 037
Maloobchod (kromě motorových vozidel)	863	127 650
Pohostinství a ubytování	587	44 442
Pozemní doprava; potrubní doprava	709	155 800
Vodní doprava	4	439
Letecká a kosmická doprava	6	6 111
Vedlejší a pomocná činnost v dopravě	303	32 019
Činnost poštovní a telekomunikační	114	68 875
Peněžnictví	126	45 245
Pojišťovnictví (kromě sociálního)	39	16 094
Činnost s úvěry, pojišťovnictví	48	2 462
Činnost v oblasti nemovitostí	538	34 000
Pronájem strojů a přístrojů	51	2 126
Zpracování dat a související činnosti	304	20 391
Výzkum a vývoj	147	19 972
Služby převážně pro podniky	1 519	148 371
Veřejná správa, obrana, sociální pojištění	1 121	208 715
Školství	4 484	249 920
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnost	1 355	233 426
Odstraňování odpadu, čištění města	310	25 429
Činnosti společenských organizací	272	18 684
Rekreační, kulturní a sportovní činnost	560	52 887
Ostatní služby	90	5 647
Nezjištěno	296	1 337 961
Celkem všechny skupiny	27 208	4 389 251

Poznámka:

Zpracováno podle údajů ČSÚ

Odvětví psaná kurzívou podléhají z větší části dozoru ČBÚ nebo dozoru jiných resortních orgánů.

3 Činnost orgánů státního odborného dozoru

Z působnosti ČÚBP upravených ustanoveními § 2, § 3 a § 5 zákona č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů vyplývá, že orgány SOD jsou orgány státní správy a ve veřejném zájmu dozírají, zda jsou dodrženy právní předpisy k zajištění bezpečnosti práce, technických zařízení a právní předpisy stanovící pracovní podmínky. Vedle toho orgány systému ČÚBP zajišťují a plní další úkoly na úseku hodnocení projektové dokumentace, kolaudací, vyšetřování příčin pracovních úrazů a poskytování poradenství.

Z analýz prováděných za účelem určení faktorů, které v rozhodující míře ovlivňují výkon státního odborného dozoru nad bezpečností práce zjišťujeme, že kvantitativní výslednost práce je ovlivněna rozsáhlou nepředvídatelností některých činností, například vyšetřování příčin pracovních úrazů, stížností, popřípadě provozních nehod a havárií a kvalitativní výslednost opuštění koncepce právní úpravy založené na normativních zněních ustanovení právních předpisů upravujících problematiku BOZP. Vznikl v nich značný počet neurčitých pojmů a tím přechod na model složité právní normy, což klade vysoké nároky na dokazování a snižuje právní možnosti jeho vymahatelnosti. Odstranění výše uvedeného problému by umožnilo bezprostřední použitelnost práva EU vhodnou transpozicí směrnic EU do právního řádu ČR. S odstraněním problému rovněž úzce souvisí potřeba zajistit, aby náročnostem úkolů adekvátně odpovídaly předpoklady stanovené na odbornou způsobilost inspektorů. Tento požadavek nelze zajistit pouhými dílčími rekvalifikacemi, ze svých zdrojů při nepřerušném plnění úkolů stanovených ve veřejném zájmu.

V roce 2004 bylo realizováno 11 hlavních úkolů na celém území ČR a jejich výsledky jsou uvedeny v následujících kapitolách. Hlavní úkoly ČÚBP pro rok 2004 byly zveřejněny na webových stránkách ČÚBP. Podle regionálních specifik zaměřily plnění dalších úkolů jednotlivé IBP.

Hlavní úkoly byly směřovány do oblastí s největší úrazovostí a současně s tím byly uskutečněny propagační kampaně vyhlášené EU s cílem snížit vysoký počet smrtelných a závažných pracovních úrazů. Celkový počet uskutečněných prověrek zůstal přibližně na stejné úrovni jako v minulých letech, přestože počet celorepublikových úkolů se snížil. V roce 2004 byl tím vytvořen prostor pro řešení specifických regionálních úkolů jednotlivými IBP.

Tabulka č. 1

Počet provedených výkonů inspektoráty bezpečnosti práce

V ý k o n y (prověrky a šetření)	2002	2003	2004
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly ČÚBP	9 829	4 071	4 764
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly IBP plánované	4 374	8 637	7 134
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly IBP ostatní	1 387	2 429	2 438
Šetření příčin smrtelných pracovních úrazů	118	111	116
Šetření příčin závažných a ostatních pracovních úrazů	369	310	323
Šetření příčin nehodových událostí	4	3	7
Šetření obdržených podání	*)	343	474
Celkem (prověrky a šetření)	16 081	15 904	15 256

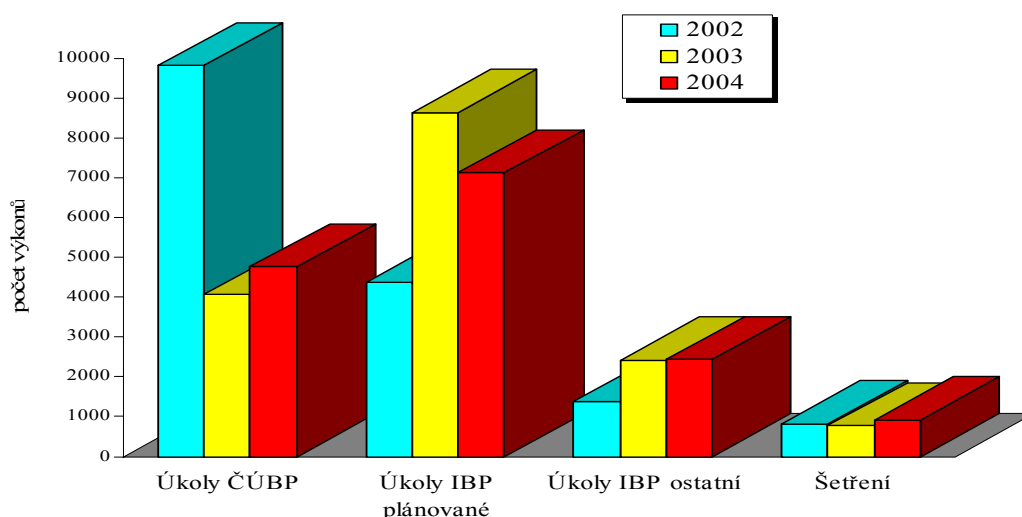
*) Poznámka: - počet šetřených podání je v tomto roce zahrnut v ostatních výkonech

Počet provedených ostatních výkonů inspektoráty bezpečnosti práce

Ostatní výkony	2002	2003	2004
Návrhy potřebných technických a jiných opatření	2 784	2 392	2 421
Vyjádření k projektovým dokumentacím staveb	4 717	4 598	4 440
Uplatnění požadavků při povolování a kolaudacích staveb	3 518	3 083	2 970
Odňatá nebo omezená oprávnění k činnostem na VTZ	0	0	0
Odňatá nebo omezená osvědčení k činnostem na VTZ	2	1	0
Vyjádření k předpisům k zajištění BP a BTZ	196	166	169
Uskutečněná poradenství	5 239	4 614	4 249

Graf č. 1

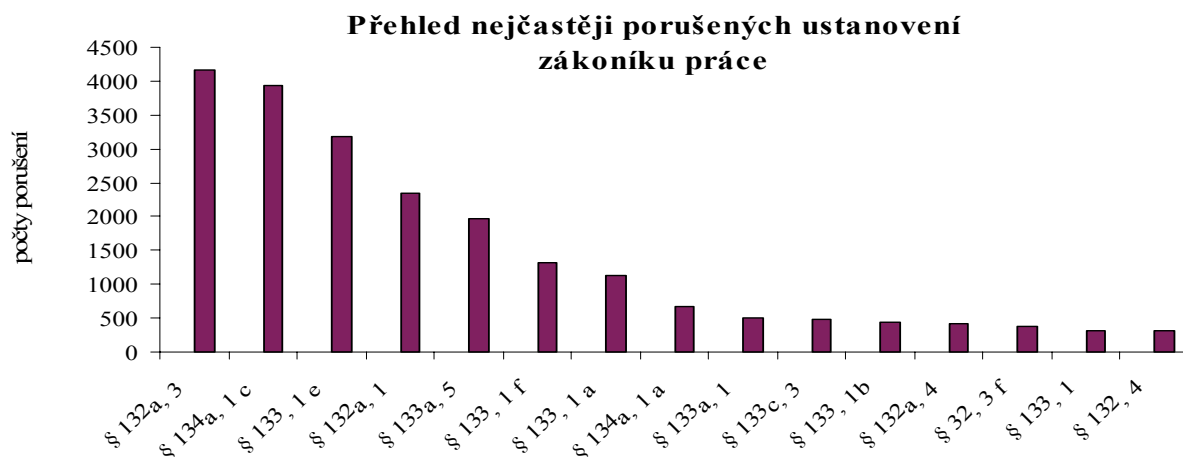
Porovnání výkonů IBP po úkolech za poslední tři roky

Počet zjištěných závad z prověrek a šetření, představujících porušení právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a právních předpisů stanovících pracovní podmínky se v roce 2004 snížil o 15 % oproti roku předchozímu. Bylo zjištěno 54 184 porušení právních předpisů o BOZP, pracovních podmínkách a pracovního prostředí celkem 116 525 závad. Počet závad zde představuje i opakovaná stejná porušení u subjektů ve více případech. Snížení počtu závad však nevedlo k snížení počtu závažných porušení právních předpisů, které v konečném důsledku, buď ohrožují bezpečnost práce a zdraví zaměstnanců nebo již byly příčinou vzniklého pracovního úrazu. Tabulkový přehled ukazuje srovnání počtu zjištěných závad za poslední tři roky.

Rok	2002	2003	2004
Počet závad	144 445	137 114	116 525
Počet porušení právních předpisů o BOZP	71 773	64 312	54 184

Graf č. 2

Na základě kontrolních zjištění využily IBP svého oprávnění podle § 6 odst. 1 zákona č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů takto:

Tabulka č. 2

Z á k a z y	2004
Vyřazené stroje a zařízení z provozu	57
Zakázané užívání výrobních a provozních prostorů	5
Zakázané technologie	2
Zakázané činnosti	155
Nedodržení zákazů práce přesčas (kromě mladistvých)	16
Nedodržení zákazů práce žen při ruční manipulaci a přenášení nadlimitních břemen	0

Podle § 6 odst. 2 zákona č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů takto:

Tabulka č. 3

P o k u t y	2003	2004
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám - počet	367	609
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	8 375 000	10 548 000
z toho za zjištěná porušení předpisů při prověrkách - počet	229	499
z toho za zjištěná porušení předpisů při prověrkách - výše v Kč	3 526 000	7 011 000
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ, mimořádnou událostí, nebo s technickými příčinami průmyslových otrav a nemocí z povolání - počet	138	110
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ, mimořádnou událostí, nebo s technickými příčinami průmyslových otrav a nemocí z povolání - výše v Kč	4 849 000	3 537 000
Pokuty zaměstnancům organizací a PFO - počet	23	13
Pokuty zaměstnancům organizací a PFO - výše v Kč	87 000	94 500
Blokové pokuty – počet	208	207
Blokové pokuty – výše v Kč	119 800	127 400

Rozhodovací právní činnost orgánů SOD spadá do oblasti správních řízení. Nejčastější právní činností IBP je vydávání rozhodnutí podle § 6 odst. 1 písmena b) zákona č. 174/1968 Sb., a to aby zjištěné závady byly ve stanovených lhůtách subjekty odstraněny. Dále pak inspektoráty bezpečnosti práce na základě svých kontrolních zjištění vydávají zákazy nebo uplatňují sankce vůči subjektům, které porušily povinnosti stanovené jim právním předpisem. ČÚBP pak rozhoduje o odvoláních proti opatřením vydaných inspektoráty bezpečnosti práce. Svými rozhodnutími inspektoráty bezpečnosti práce zakázaly nebo omezily činnosti v 235 případech (viz tabulka č. 2) a uložily celkem 829 pokut (viz tabulka č. 3). Vedle toho inspektoráty v roce 2004 vydaly celkem **7 270** rozhodnutí (dokumentů) k odstranění **38 408** zjištěných nedostatků. Z výše uvedeného počtu rozhodnutí inspektoráty v **19** případech využily svého práva podle § 57 odst. 1 správního řádu a o uplatněném odvolání rozhodly autoremedurou. ČÚBP bylo ve smyslu § 57 odst. 2 správního řádu předloženo k dalšímu řízení **56** odvolání. Z tohoto počtu bylo ve **32** případech rozhodnutí inspektorátu potvrzeno, ve **14** případech bylo rozhodnutí zrušeno, v **7** případech bylo rozhodnutí vráceno k novému projednání a rozhodnutí a ve **3** případech zamítnuto pro opožděnost. ČÚBP se dále ve **2** případech podílel na přezkoumávání rozhodnutí inspektorátů v rámci mimoodvolacího řízení.

3.1 Výsledky dozorčí činnosti v jednotlivých odvětvích

V roce 2004 bylo u 9 872 subjektů provedeno 15 256 prověrek.

Nejvíce prověrek bylo ve stavebnictví 2 185 (14,32 %), zemědělství 1 465 (9,60%) a výrobě kovových konstrukcí 1 022 (6,70%).

Nejčastěji kontrolovanými subjekty byly firmy od 10 do 49 zaměstnanců (34,37 %) a subjekty od 50 do 219 zaměstnanců (25,26 %).

V rámci kontrolní činnosti bylo zjištěno celkem 54 184 porušení právních předpisů vztahujících se ke 116 625 závadám.

Nejvíce zjištěných závad bylo v řízení bezpečnosti práce 44 705, které zahrnovaly nedostatky ve školení zaměstnanců, vyhledávání rizik a vytváření bezpečných podmínek pro práci, ve zdravotní způsobilosti k výkonu práce. Dále u výrobních a provozních budov bylo zjištěno 14 052 závad, a to především vztahujících se k stavu podlah, vnitřním komunikacím, vratům a schodištím. Třetí velkou skupinu závad (7 360) tvoří nedostatky v poskytování, udržování osobních ochranných prostředků a jejich nepoužívání zaměstnanci při práci.

Zjištěné závady v těchto třech skupinách se vyskytly u všech oborů ekonomických činností. Z celkového počtu 15 256 prověrek bylo 2 447 prověrek následných, kterými státní odborný dozor ověřoval, jak kontrolované subjekty realizují odstraňování zjištěných nedostatků z předchozích kontrol. Lze konstatovat, že až na výjimky bylo zjištěno, že dříve zjištěné nedostatky jsou odstraňovány ve stanovených lhůtách.

Nadále platí, že úroveň bezpečnosti práce je lepší tam, kde je zaveden vnitřní systém řízení bezpečnosti práce s jednoznačně stanovenými právy a povinnostmi na jednotlivých stupních řízení. Příkladem mohou být podniky, které mají osvědčení „Bezpečný podnik“ a jejich dosahované výsledky jak po stránce bezpečnostní, tak ekonomické.

3.1.1 Stavebnictví

Stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v odvětví stavebnictví i přes snižující se ukazatele pracovní úrazovosti není dobrý. Jedním z důvodů je i růst objemu stavební výroby.

Ve stavebnictví pracuje téměř 5 % ekonomicky činného obyvatelstva.

Ve všech typech činností v tomto odvětví je vysoká míra rizika vzniku pracovních úrazů. Pomalu se zlepšuje situace při provozování technických zařízení díky novým typům lešení,

strojů a zařízení, ale přetrvává liknavost podnikatelských subjektů při plnění povinností zaměstnavatele, převážně v oblasti školení zaměstnanců, v oblasti vyhledávání, hodnocení a odstraňování rizik.

V rámci dozorové činnosti na rok 2004 inspektoráty bezpečnosti práce prováděly hlavní celorepublikový úkol, zadaný ČÚBP, a dále plnily dílčí úkoly které si samy zadaly pro oblast stavebnictví.

Vysoká smrtelná a závažná úrazovost při pracích ve výškách byla hlavním důvodem k zaměření hlavního úkolu právě na tyto práce. Kontroly byly zaměřeny na práce ve výškách na ochranu zaměstnanců před pády z výšky. Jejich cílem bylo snížit počet pracovních úrazů, zvláště úrazů vznikajících při práci ve výškách.

Předmětem kontrol bylo dodržování požadavků bezpečnosti práce a technických zařízení s postihnutím faktorů, které se podílejí na vzniku pracovních úrazů a dále prosazování zlepšení úrovně stávajícího stavu na úseku BOZP pomocí systémů řízení, vyhledávání a vytypování rizik u jednotlivých činností.

Dále inspektoráty plnily dílčí úkoly, které si samy zadaly pro oblast stavebnictví a konečně vykonávaly dozory u podnikatelských subjektů v souvislosti s šetřením příčin pracovních úrazů.

Za rok 2004 tak navštívily celkem 1 484 dodavatelů stavebních prací a vykonaly u nich 2 185 prověrek.

Nejzávažnější nedostatky, které vplynuly z plnění hlavního úkolu:

Velice častým jevem na našich stavbách je práce více dodavatelů na společném pracovišti. Problémem při takovémto provádění stavebních prací je rozdílná úroveň řízení bezpečnosti práce u jednotlivých zhotovitelů na stavbách, nedostatečná koordinace provádění jednotlivých prací a nedostatečná vzájemná informovanost o rizicích na staveništích, kde pracuje více zhotovitelů. Bezpečnostní rizika plynoucí ze souběhu prací jsou zpravidla v zájmu dodržení termínů přehlížena.

K závažným nedostatkům při provádění prací ve výškách nejčastěji patří nezajištění zaměstnanců proti pádu z výšky kolektivním zajištěním nebo osobními ochrannými pracovními prostředky proti pádu. I když pomocnými technickými konstrukcemi byli zaměstnanci chráněni proti pádu, vykazovaly tyto pomocné konstrukce hrubé nedostatky. Konstrukce nebyly dostatečně pevné, stabilní ani odolné proti poškození a vnějším vlivům. Konstrukce lešení byly prováděny v rozporu s návody výrobců a příslušných ČSN (např. 738101, 738107) pro montáž a demontáž lešení. Lešení, jako ochranná i pomocná pracovní konstrukce, bylo provozováno mnohdy před jeho úplným dokončením, vybavením, vystrojením a předáním.

V případech, kdy nebylo reálně použít k zajištění zaměstnanců kolektivní zajištění, nebyli často zaměstnanci vybaveni OOPP v odpovídajícím systému zachycení pádu. Pokud tyto osobní ochranné pracovní prostředky měli zaměstnanci k dispozici nebyla určena místa kotvení a uchycení a zaměstnanci nebyli seznámeni s jejich používáním. Při kontrolách bylo dále zjišťováno, že zaměstnavatelé nezabezpečují u OOPP pravidelné prohlídky a zkoušení.

Zvláštní problematiku v této oblasti představuje provádění nejnebezpečnějších prací ve výškách fyzickými osobami podnikajícími na živnostenské listy, popř. v tzv. sdruženích. Tyto podnikající fyzické osoby se nevybavují OOPP v odpovídajícím systému zachycení pádu a prostředky osobního zajištění, a pokud je měly k dispozici, zpravidla je nepoužívaly.

Na úroveň bezpečnosti práce mají nepříznivý vliv relativně krátké termíny k provedení prací i nízká cena dodávky stavebních prací stlačená při výběru zhotovitelů i na úkor bezpečnosti práce. Zhotovitelé při dozoru argumentují tím, že uvedené nepříznivé vlivy jim neumožňují řádnou přípravu prací, včetně zpracování dodavatelské dokumentace a realizovat finančně náročná technická opatření k zajištění vyšší úrovně a standardu bezpečnosti práce ani trvalou

přítomnost mistrů či stavbyvedoucích k zajištění řádné kontroly a dozoru nad stavem BOZP. Negativně se zde projevuje dosud neprovedení transpozice Směrnice Rady 92/57/EHS do národního práva v části, kde Směrnice Rady ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na dočasných nebo mobilních staveništích zahrnuje i podmínku určení koordinátora stavby a činností, které bude na stanovištích vykonávat.

Informační a kontrolní kampaň ve stavebnictví

Jedním z nových přístupů k prosazování preventivních opatření v rámci BOZP je pořádání kampaní. Při přípravě informační a kontrolní kampaně, která proběhla v roce 2004 s názvem „Pracujme bezpečně“, poskytli v rámci projektu EU Twinning programu Phare pomoc dánští specialisté z Národního úřadu pro pracovní podmínky. Český úřad bezpečnosti práce v rámci tohoto projektu připravil celostátní kampaň zaměřenou na bezpečnou práci na staveništích.

Kampaň byla zaměřena na snížení rizik při stavebních pracích, zvláště při pracích ve výškách a dále byla zaměřena na zvýšení informovanosti stavebníků o jejich povinnostech vyplývajících pro ně z právních předpisů platných na tomto úseku práce.

Krátkodobým cílem bylo zvýšit právní povědomí organizací a upozornit na nejčastější nedostatky a příčiny pracovních úrazů. Pomocí tohoto cíle je třeba zlepšit úroveň prováděných prací z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, schopnost identifikovat rizika a předcházet vzniku pracovních úrazů a nehodových událostí.

Informační kampaň probíhala v červenci a srpnu. V rámci své poradenské činnosti inspektoři bezpečnosti práce informovali, za podpory připravených propagačních materiálů, jak lze bezpečně a v souladu s platnými právními předpisy provádět stavební práce. Na podzim proběhla kontrolní kampaň, která byla provedena podle jednotného kontrolního seznamu u stavebních organizací, které byly zapojeny do informační části kampaně „Pracujme bezpečně“.

V případě informační kampaně byl krátkodobý cíl splněn, pomocí informačních materiálů byly srozumitelnou formou podávány základní informace z oblasti BOZP, zvláště v případě prací ve výškách. Zájem ze strany oslovených organizací o informace byl evidentní.

Vzhledem k tomu, že kampaň takového rozsahu byla organizována v ČR poprvé není možno ještě zhodnotit její účinky na bezpečnost prováděných stavebních prací, ale přispěla v každém případě na zvýšení povědomí o právních předpisech ve stavebnictví a významu jejich dodržování v praxi.

3.1.2 Doprava

S cílem snížení pracovní úrazovosti vybrané skupiny osob v dopravě byl v roce 2004 realizován celorepublikový úkol „Ochrana zaměstnanců při údržbě a opravách pozemních komunikací“. Postupně byla kontrolována problematika zimní údržby pozemních komunikací, včetně skladů posypového a chemického materiálu, dále provádění průřezu okolních stromů včetně likvidace dřeva štěpkovači; v ostatních měsících se dozory orientovaly na stavební a udržovací práce, na osazování či obnovu svislého a vodorovného dopravního značení, na čištění krajnic a příkopů a na vyžínání travních porostů v prostorách souvisejících s pozemními komunikacemi. Ve městech se kontroly zaměřily na provoz kropicích vozů.

Dozor na jednotlivých pracovištích při namátkové kontrole byl zaměřen na:

- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při pracích na pozemních komunikacích (např. používání výstražných oděvů, plnění opatření stanovených v povoleních pro činnost na pozemních komunikacích bez vyloučení provozu na nich apod.),

- stav a zajištění vlastního pracoviště na pozemních komunikacích (krycí vozidla, použití výstražných kuželů pro usměrnění dopravy, osazení dopravními značkami pro omezení rychlosti, jiné úpravy silničního provozu).

Při plnění tohoto celorepublikového úkolu bylo IBP provedeno 343 dozorů, při kterých bylo zjištěno 2 660 případů nedodržení právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP na tomto úseku práce.

IBP se dále věnovaly kontrolám dopravců, a to zejména pracovního režimu jejich řidičů. Výsledky těchto kontrol jsou postupovány Ministerstvu dopravy, který zpracovává z tohoto úseku práce souhrnnou informaci.

IBP 7.00 se při své prověrce rovněž věnoval bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v rámci provozování vodní dopravy na Labi, a to při nakládce a vykládce plavidel a jejich pohybu v přístavech, respektive v plavebních komorách.

V roce 2004 se IBP podílely na vyšetření příčin pracovních úrazů, ke kterým došlo při pohybu zaměstnanců dráhy v kolejišti bez soustředění se na okolní provoz, sražením zaměstnance provádějícího posun překážkou (prohlížecí lávkou), které nevěnoval pozornost. 2 x byl příčinou smrtelného pracovního úrazu dotyk zaměstnance s neodpojeným trolejovým vedením. Tragický byl případ sražení zaměstnance provádějícího práce v tunelu vlakovou soupravou a následné smrti.

IBP 5.00, IBP 10.00 a IBP 8.00 prováděly prověrku autoopravárenství. Zjištěné závady se týkaly nedostatečně prováděného vyhledání, vyhodnocení a minimalizování rizik (např. demontování krytů točivých částí, nechránění kabelů elektrických vedení proti mechanickému poškození, nepoužívání ochranného krytu u některých typů pneumatik, kdy při huštění pneumatik může dojít k vymrštění některých dílů, nevedení požadované výrobní a provozní dokumentace u zvedáků vozidel, při poskytování OOPP nejsou brány v úvahu požadavky stanovené výrobcem zařízení, nezajištění periodických zdravotních prohlídek nezbytných pro výkon určitých činností a další).

3.1.3 Zemědělství

Zemědělství patří v ČR dlouhodobě k oblastem s velmi vysokou četností pracovních úrazů, často se závažnými a trvalými následky a s ekonomickými dopady na odstraňování důsledků PÚ a nemocí z povolání na zaměstnavatele a na celou společnost. Z tohoto důvodu Český úřad bezpečnosti práce ve spolupráci s odborníky z Dánska v rámci projektu Phare Twiningu CZ 03/IB/SO/03 vyhlásil pro rok 2004 „Celostátní informační kampaň na podporu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zemědělství“.

Zaměření kampaně pro chov skotu:

- bezpečné technologické a pracovní postupy,
- zásady bezpečného přístupu ke zvířatům a zacházení s nimi,
- bezpečné provádění veterinárních zákroků a ošetřování zvířat.

Zaměření kampaně pro stroje a zařízení:

- bezpečnost zemědělské techniky,
- způsob provádění čištění a údržby,
- bezpečné pracovní a technologické postupy.

Právě úrazy způsobené zvířaty a nesprávná práce se stroji jsou nejčastějšími příčinami vzniku závažných pracovních úrazů v zemědělství.

Kromě uvedené kampaně IBP prováděly v zemědělství i dozorčí činnost v rámci svých regionálních úkolů, zaměřených na snižování úrazovosti. Při dozorech bylo zjištěno velké množství nedostatků týkajících se BOZP. Ke zlepšení stavu v této oblasti je vhodné

zopakovat kampaň, která formou poradenství, publicity a propagace seznamuje širokou podnikatelskou veřejnost s novými právními předpisy a zvyšuje obecně povědomí lidí o bezpečnosti práce.

3.1.4 Lesnictví

Těžba, soustředování a odvoz dřeva patří z hlediska ohrožení zdraví pracovníků mezi trvale riziková odvětví. IBP v rámci regionálních úkolů ke snížení úrazovosti v této oblasti zaměřily svoji pozornost u kontrolovaných subjektů zejména na ověřování systému řízení, vyhodnocování rizik a opatření k jejich odstranění; dále pak na technický stav strojů, zařízení a náradí a na dodržování technologických postupů při práci.

Charakteristika závažných zjištění a poznatky z prověrek:

- nedostatky v seznamování s technologickými postupy a zvláštnostmi pracovišť ze strany zaměstnavatele; jejich nedodržování zaměstnanci,
- nedostatečná kontrola technického stavu motorových pil, traktorů a odvozních souprav.

Uvedené nedostatky se vyskytovaly u 30% kontrolovaných subjektů, z toho u 70% z tohoto počtu se na nich podílely podnikající fyzické osoby, které na základě dohody o provedení práce pro kontrolované subjekty prováděly hlavně těžební práce. Nadále platí, že u menších subjektů a u podnikajících fyzických osob není problematika BOZP věnována potřebná pozornost. Již při uzavírání dohod o provedení práce s podnikajícími fyzickými osobami se subjekty není dostatečně věnována pozornost bezpečnosti práce.

Ke zlepšení současného stavu bude prioritním úkolem napomáhání podnikatelským subjektům při vytváření systémů řízení BOZP kompatibilních se systémy řízení v jejich ostatních aktivitách.

3.1.5 Průmysl

Kontrolní činnost v tomto největším oboru ekonomických činností byla zaměřena do oblastí hutnictví, strojírenství, zpracovatelského průmyslu, chemického průmyslu, lesnictví a dřevozpracujícího průmyslu, potravinářského průmyslu, dopravy, skladování a manipulace s materiálem a na dozor zaměřený do oblasti vyhrazených technických zařízení.

Společné rysy nejčastěji zjišťovaných porušení závazných bezpečnostních předpisů v oblasti průmyslu

Při kontrole pracovišť byly zjišťovány nedostatky v souvislosti s neoznačením pracovních, manipulačních a dopravních ploch. Vzrostl počet rizikových pracovišť (3. a 4. kategorie).

Při kontrole strojů, zařízení a nástrojů byly zjišťovány nedostatky v neprovádění pravidelných kontrol, oprav, revizí a údržby zařízení. Zaměstnavatelé nevedou provozní deníky – záznamníky strojů, velmi často chybí k zařízení jakákoliv dokumentace. Závažné nedostatky byly zjišťovány v zabezpečování nebezpečných prostorů (chybějící kryty, nefunkční ochranná zařízení, nedostatky u ovládacích zařízení, špatné značení a signalizace).

Zaměstnavatelé nezpracovávají místní provozní bezpečnostní předpisy na práce, jejichž bezpečné provedení není předepsáno technologickými postupy nebo návody výrobců.

V oblasti dodržování stanovených pracovních podmínek nebyly zjišťovány závažné nedostatky.

Vyhledávání, hodnocení a eliminace rizik je trvale opomíjenou záležitostí, zejména u malých subjektů.

Závady přetrvávají ve skladovém hospodářství a v manipulaci s nebezpečnými chemickými látkami.

Zaměstnanci nedbají o vlastní bezpečnost ani o bezpečnost spolupracovníků. Vykonávají činnosti nebezpečným způsobem nebo dělají práce, kterými nebyli pověřeni, a pro které nemají odpovídající kvalifikaci a zdravotní způsobilost.

3.1.5.1 Strojírenství

Priority kontrolní činnosti IBP v roce 2004 byly soustředěny do hlavního úkolu „**Bezpečnost práce při výrobě strojů a zařízení.**“ Jeho cílem bylo prověřit dostatečnost opatření stanovených zaměstnavatelem k omezení rizik a k zajištění důsledné prevence vedoucí ke snížení počtu pracovních úrazů. Byl proveden rozbor příčin a zdrojů pracovních úrazů a vyhodnocen vývoj pracovní úrazovosti u kontrolovaných subjektů v posledních 5 letech. Bylo zjištěno, že úrazovost v oboru výroby strojů a zařízení v podstatě stagnuje. Ukazatel relativní úrazovosti se udržuje na hodnotě kolem 4. Z rozboru **zdrojů** pracovních úrazů plyne, že nejčastější skupinou zdrojů PÚ jsou materiál, břemena, předměty a manipulace s nimi a podle závažnosti **příčin** PÚ jsou nejčastěji uváděny nedostatky osobních předpokladů k řádnému výkonu práce.

Zásadní početní rozdíly v evidenci PÚ v našem informačním systému a v hodnotách zjištěných fakticky při kontrolách u subjektů nejsou.

Všemi IBP byl úkol splněn v plánovaném rozsahu. Hlavním přínosem pro snížení úrazovosti byla poradenská činnost inspektorů v kontrolovaných subjektech při navrhování a realizaci opatření ke snížení počtu úrazů ze stejných zdrojů a příčin.

Celkem bylo provedeno 672 kontrol u 656 subjektů, při kterých bylo zjištěno 7 984 závad, ve smyslu porušení závazných bezpečnostních předpisů.

3.1.5.2 Zpracovatelský průmysl

Na jednotlivých IBP byly řešeny **vlastní úkoly** v oblasti bezpečnosti práce ve zpracovatelském průmyslu, terciární sféře a službách obyvatelstvu.

Úkoly byly konkretizovány do oblastí papírenského a polygrafického průmyslu, skla, textilu, oděvního průmyslu, kožedělného průmyslu a výroby obuvi, dřevozpracujícího průmyslu a výroby ostatních makromolekulárních látek. Byly kontrolovány oblasti drobných zámečnických prací se zaměřením na svařování. Trvale pokračuje zaměření kontrolní činnosti na malé a střední podniky, ve kterých se dosud ještě neprováděl dozor, popřípadě které vykazaly v poslední době závažné pracovní úrazy.

Kontrolami byly zjištěny nedostatky obdobné jako ve strojírenství. Jako hlavní nedostatek bylo zjišťováno nedostatečné proškolení pracovníků z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

3.1.5.3 Chemický průmysl

Kontrola podle zákona č. 353/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve spolupráci s krajskými úřady, ČIŽP a ostatními kontrolními orgány, byla provedena u 124 subjektů (56 subjektů skupiny A a 68 subjektů skupiny B).

První část kontroly byla zaměřena na oblast pracovních podmínek u provozovatelů nakládajících s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, především na evidenci pracovní doby, dodržování přestávek, rizika při práci s nebezpečnými chemickými látkami, používání OOPP, školení zaměstnanců. Bylo zjištěno 76 závad, například:

- nedostatky při poskytování a používání OOPP,
- nepřesná evidence pracovní doby, nedodržování nepřetržitého odpočinku,
- zaměstnavatelé nemají zpracována pravidla o zacházení s chemickými látkami,
- při stáčení chemikálií z cisteren nejsou zaměstnanci chráněni proti pádu z výšky.

Další část kontroly byla zaměřena na odbornou způsobilost zaměstnanců na rizikových pracovištích (10 závad), nedostatky v prevenci rizik (54 závad), nedostatky při skladování chemických látek (61 závad), nedostatky v organizační a řídicí práci (37 případů). Mimo jiné bylo zjištěno:

- chybí aktualizace provozních řádů,
- nebyly k dispozici filtry do ochranných masek pro jednotlivá prostředí,
- sklady chemických látek nejsou označeny a vybaveny asanačními prostředky.

Při kontrole tlakových, elektrických a plynových zařízení byly zjištěny, např. tyto závady:

- chybí revize elektrických zařízení,
- elektrická zařízení nejsou dostatečným způsobem chráněna před účinky agresivního prostředí,
- nejsou prováděna uzemnění stáčených autocisteren s hořlavými látkami,
- čidla elektrochemických analyzátorů na stanici amoniaku byla vyřazena z provozu,
- při revizi acetylenové stanice nebyly přezkoušeny bezpečnostní prvky,
- nejsou zajišťovány předepsané zkoušky pojistných ventilů a tlakoměrů tlakových nádob.

Celkem bylo zjištěno 510 závad. Jenom u 14 kontrolovaných subjektů (11,3%) nebyly zjištěny závady.

V průběhu roku 2004 nedošlo v České republice k žádné závažné havárii způsobené chemickými látkami. Tuto skutečnost lze hodnotit kladně, i přesto, že došlo k úniku některých chemických látek, například únik chloru v Ústí nad Labem. Varující však je zjištění, že téměř u 50% organizací dosud chybějí schválené bezpečnostní zprávy a bezpečnostní programy, které jsou jim uloženy zpracovat zákonem.

3.1.5.4 Potravinářský průmysl

V potravinářství byl dozor v rámci regionálních úkolů ke snížení úrazovosti v této oblasti zaměřen do organizací, které se zabývají zpracováním mléka, masa, ryb, ovoce, zeleniny, zemědělských plodin a výrobou nápojů.

Charakteristika závažných zjištění a poznatky z prověrek:

- otázkám bezpečnosti práce nebyla věnována náležitá pozornost a hlavně pak nebyla přijímána opatření k prevenci rizik,
- nebyly dodrženy lhůty opakovaných školení BOZP,
- obsah školení byl v obecné rovině, zejména chybělo seznámení zaměstnanců s riziky na pracovištích a nebyla provedena opatření k ochraně zaměstnanců před jejich působením,
- nebyly zajištěny stanovené zdravotní prohlídky zaměstnanců,
- nebyly provedeny revize, kontroly a prohlídky elektrických a tlakových zařízení,
- u některých subjektů nebyly pro sklady vypracovány místní provozní předpisy včetně pokynů pro manipulaci s materiálem.

Zkušenosti z výsledků dozorů potvrzují, že cestou ke zlepšení současného stavu je soustavné prosazování dodržování platných právních předpisů a vynucování jejich plnění v případech, kdy podnikatelské subjekty nejsou ochotny právní předpisy naplnit.

3.2 Pracovní podmínky

V průběhu roku 2004 byl realizován v oblasti pracovních podmínek celorepublikový úkol, zaměřený na bezpečnostní agentury. V rámci úkolů jednotlivých IBP byly provedeny kontroly v obchodních organizacích, a službách a u čerpacích stanic pohonných hmot. Struktura závažnosti a počtu zjišťovaných nedostatků v rámci prověrek byla rozdílná s ohledem na velikost subjektu, zaměření činnosti, množství existujících rizik a přístup vedení organizací k řízení BOZP. Nejčastěji vyskytující se nedostatky a závady byly stejného charakteru jako nedostatky a závady zjišťované v této oblasti v letech předcházejících. Je to dáno tím, že každoročně je dozor zaměřen i na nově vznikající subjekty a na subjekty, kde ještě orgány SOD dozor nevykonaly. Snížení počtu závad bylo zjištěno v oblasti přesčasové práce. Toto zjištění je však zavádějící, neboť legislativa umožňuje zaměstnavatelům obcházet ustanovení zákoníku práce upravujících pracovní podmínky zejména využitím § 69 a souvisejících téhož zákona.

Nejčastěji porušovaná ustanovení zákona č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů jsou shrnuta v následující tabulce.

§ ZP	zjištěná závada	počet zjištění	% kontrolovaných subjektů z celkového počtu
§ 32	chybí písemná informace o stanovení týdenní pracovní doby a rozvržení pracovní doby	4 635	38
§ 83a	nesprávně stanovená týdenní pracovní doba u nepřetržitého, dvou a třísměnného pracovního režimu	1 010	8
§ 84	překročena maximální délka směny 9 hod. při rovnoměrném rozvržení pracovní doby	145	1,2
§ 85	překročena maximální délka směny 12 hod. při nerovnoměrně rozvržené pracovní době; zpracování písemného rozvrhu stanovené týdenní pracovní doby a seznámení s ním zaměstnanců	4 125	33,6
§ 89	závady v poskytování přestávek v práci	791	6,5
§ 90	nedodržování nepřetržitého odpočinku mezi dvěma směnami	856	7
§ 92	nedodržování nepřetržitého odpočinku v týdnu	1344	11
§ 94	nedostatky v evidenci pracovní doby, práce přesčas, pracovní pohotovosti a noční práci	1674	13,7
§ 95	absence dohody zaměstnavatele se zaměstnancem o výkonu pracovní pohotovosti	345	2,8
§ 96	překročené zákonné limity práce přesčas	1 922	15,7
§ 99	nesplnění povinnosti, aby zaměstnanec pracující v noci byl vyšetřen lékařem před zařazením na noční práci a poté nejméně jednou ročně	4 143	33,8
§ 133	chybí doložení zdravotní způsobilosti pro výkon práce	6902	56,3
	chybí školení zaměstnanců o BOZP	7512	61,2
§ 133a	chybí vlastní seznam pro poskytování OOPP; neposkytnutí OOPP	6 361	51,9
§ 133c	nesplnění povinností zaměstnavatele při vzniku pracovních úrazů	1 135	9,3

3.3 Manipulace s materiálem a skladování

I v roce 2004 pokračoval na úseku manipulace s materiálem a skladování, z pohledu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, dlouhodobě zjišťovaný nepříznivý stav, projevující se zejména zvýšenou úrazovostí, který tak navázal na předcházející období. S ohledem na zvýšenou úrazovost věnují orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce uvedené oblasti trvale zvýšenou pozornost.

Na celostátní úrovni se v průběhu roku 2004 uskutečnily následující aktivity:

- 1) Krátce po vstupu České republiky do Evropské unie vyhlásil dne 12. 5. 2004 předseda Českého úřadu bezpečnosti práce celostátní kampaň **„Bezpečná vnitrozávodová doprava“**. Ve druhé polovině roku 2004 se uskutečnila informační část kampaně, která sledovala její krátkodobý cíl - zvýšení právního povědomí zaměstnavatelů a jejich zaměstnanců za bezpečnost a ochranu zdraví při organizování vnitrozávodové dopravy a na ni navazující manipulace s materiálem. V roce 2005 probíhá kontrolní část kampaně - celostátní prověrka **„Bezpečnost vnitrozávodové dopravy – provoz manipulačních a dopravních prostředků a zařízení“** – sledující střednědobý cíl kampaně - vytvoření potřebných předpokladů k postupnému snižování pracovní úrazovosti a silniční nehodovosti v dané oblasti. Dlouhodobým - konečným cílem kampaně je v souladu s **„Národní politikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“**, schválené vládou České republiky svým usnesením č. 475 ze dne 19. 5. 2003, přispět na úseku vnitrozávodové dopravy ke snížení pracovní úrazovosti. Touto kampaní se orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce současně podílí na plnění cílů **„Národní strategie bezpečnosti silničního provozu“** (snížení počtu usmrcených v silničním provozu), kterou přijala vláda České republiky svým usnesením č. 394 ze dne 28. dubna 2004.
- 2) Celostátní prověrka **„Bezpečnost skladového provozu“**.

Hlavní důvod k uskutečnění prověrky představovala skutečnost, že při skladování je dlouhodobě vykazována zvýšená úrazovost. Přitom v oblasti skladování podniká řada nových subjektů, a to jak právnických, tak i fyzických osob, z nichž některé jsou bez potřebných zkušeností a znalostí problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Prověrku provedly IBP podle jednotného programu na celém území České republiky u 697 subjektů zabývajících se skladováním a skladovým provozem. Celkem se uskutečnilo 714 dozorů, při kterých bylo zjištěno 6 277 porušení předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Rozhodující počet dozorů (259), tj. více jak 37 % z celkového počtu, se zaměřil na obchodní sklady, a to v rámci maloobchodu a velkoobchodu. Při dozoru obchodních skladů bylo také zjištěno nejvíce závad (44,4 %). Nejvíce zjištěných nedostatků, a to 55,1 % představovalo porušování zákoníku práce a dalších 37,3 % bylo vázáno na nedodržování vyhlášky č. 48/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nejčastěji zjišťované závady při kontrole manipulačních vozíků se koncentrovaly do nedostatečné údržby, neodstraňování závad a nestanovení termínů technických kontrol vozíků. Při kontrole dopravníků byly zjišťovány, zejména závady související s nezajištěním, popř. s nedokonalým zajištěním nebezpečných míst (např. míst náběhu unášecího prostředku na buben či nosný váleček, krytování převodů, apod.). Další nedostatky byly zjišťovány při kontrole ověřování bezpečnosti dopravníků v rámci jejich uvádění do provozu, jakož i při následných kontrolách, a to v návaznosti na ustanovení § 4 odst. 2 nařízení vlády č. 378/2001 Sb. IBP současně zjišťovaly, že u článkových dopravníků nebylo v místě obsluhy havarijní vypínání, popř. konstatovaly nefunkčnost lankových bezpečnostních vypínačů. S ohledem na možnost přetěžování skladových ploch je nutno jednotlivé plochy ve skladových objektech určené ke skladování označit, v souladu s ustanovením § 11 odst. 2 vyhlášky č. 48/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů, údaji o největším dovoleném měrném zatížení. Pro zajištění bezpečného provozu skladů, včetně pohybu

dopravních prostředků a osob, je nutno vhodným způsobem vyznačit též provozní plochy skladů, zejména pak manipulační a průchodové uličky, dopravní cesty apod. Prověrkami bylo zjištěno, že výše uvedené požadavky na tomto úseku práce nejsou respektovány ve značném rozsahu.

3.4 Šetření pracovních úrazů a nehodových událostí

V souladu s ustanovením § 4 písm. f) zákona č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů, IBP v roce 2004 šetřily příčiny vzniku **446** pracovních úrazů a nehodových událostí, z toho počtu bylo 116 smrtelných. V roce 2004 došlo ke zvýšení počtu šetřených pracovních úrazů proti roku 2003 o 5,18%. Jak vyplývá ze šetření příčin vzniku pracovních úrazů nadále přetrvává snaha subjektů zbavit se zodpovědnosti za vzniklý pracovní úraz a předejít tak případných reakcím nejen ze strany státního odborného dozoru nad bezpečností práce, ale především zdravotních pojišťoven. Výsledkem tohoto snažení je potom neobjektivní vyšetření příčin ze strany podniku, které se projeví v neúčinnosti přijatých opatření proti opakování pracovního úrazu za stejných zdrojů a příčin. Z hlediska vývojových trendů pracovních úrazů a z jejich šetření vyplývá nárůst pracovních úrazů, kdy zaměstnanec vykonával práci nebezpečným způsobem v přímém rozporu s právními předpisy a pokyny v oblasti BOZP. Z této skutečnosti lze vyvodit jednoznačný závěr proti opakování těchto pracovních úrazů, a to důslednější kontrolou ze strany zaměstnavatele nad dodržováním právních předpisů a ostatních, a to především na stavbách, při odstraňování poruchových stavů u strojů a technických zařízeních. Podrobnější údaje o pracovních úrazech jsou uvedeny v příloze č. 2 této zprávy.

3.5 Projektová dokumentace staveb

Inspektoráty bezpečnosti práce v rámci stavebního řízení vypracovaly 4440 stanovisek k vybraným stavbám. Tím, že se vyjadřují k projektovým dokumentacím, tj. zda splňují požadavky předpisů k zajištění BP a TZ, současně upozorňují předkladatele na nedostatky v naplňování právních předpisů, týkajících se BP a TZ, tím se podílejí na prevenci pracovních úrazů a havárií. Většina zjištěných nedostatků pramenila z neplnění povinností projektantů staveb. V roce 2004 inspektoráty bezpečnosti práce posuzovaly vybranou projektovou dokumentaci, podle zásad stanovených ČÚBP. Inspektoráty bezpečnosti práce vydaly celkem **4 440** vyjádření k dokumentacím výrobních, provozních nebo víceúčelových staveb. Předkládaná dokumentace, v řadě případů upřednostňovala architektonické a technické řešení, aniž se důsledně zabývala bezpečností a ochranou zdraví při provádění, užívání a udržování staveb a působení předvídatelných vlivů. Často nebyl ze souhrnné technické zprávy k projektové dokumentaci dostatečně zřejmý způsob zajištění bezpečnosti práce pro výstavbu a budoucí provoz, jak požaduje § 18 odst. 1 písm. a) bod 10 vyhláška č. 132/1998 Sb., ve vazbě na ustanovení § 9 vyhlášky č. 48/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V roce 2004 v porovnání s rokem 2003 se u posuzovaných dokumentací staveb snížila četnost a závažnost zjištěných závad, lze proto konstatovat, že došlo ke zlepšení úrovně BOZP. Kladně lze hodnotit i častější snahu řady projektantů konzultovat bezpečnostní požadavky u navrhovaných staveb s IBP.

Nejčastěji zjišťované nedostatky při posuzování projektových dokumentací staveb:

- dokumentace neřeší problematiku BOZP při výstavbě, při provádění nebezpečných prací a nebezpečné činnosti v budoucím provozu,

- dokumentace se odvolává na neplatné právní předpisy,
- zpracované rozmístění strojů, zařízení a prostorové uspořádání pracovišť vzhledem ke stanovišti obsluh neodpovídá požadavkům platných právních předpisů BOZP,
- projektová dokumentace, řešící vertikální komunikace – hlavní schodiště nemá přímá ramena, šířky stupňů u točitých schodišť neodpovídá minimálním normovým hodnotám, u ramp chybí zábradlí,
- závady v dokumentaci vnitřních komunikací – úzké profily, snížené podchody, lávky, galerie, ochozy, pracovní plošiny, vrata, vjezdy neodpovídají normovým hodnotám,
- závady v projektové dokumentaci elektrických zařízení - nejsou vypracovány v požadovaném rozsahu a není vypracován protokol o určení vnějších vlivů dle ČSN 33 2000-3 a ČSN 33 2000-5-51.

3.6 Kolaudace staveb

Účast inspektorátů bezpečnosti práce na kolaudačních řízeních je stejně tak jako posuzování projektové dokumentace velmi důležitou součástí prevence před uvedením staveb do trvalého užívání. Při kolaudačním řízení inspektoráty ověřují, zda je stavba provedena podle schváleného projektu a zda splňuje požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. Při kolaudačním řízení inspektoráty zjišťují řadu nedostatků z oblasti BOZP, které by později během provozu mohly vést ke zbytečným pracovním úrazům nebo haváriím. Inspektoráty bezpečnosti práce se zúčastňují kolaudačních řízení staveb tam, kde v rámci stavebního řízení byla posuzována projektová dokumentace, to znamená, že upřednostňují především stavby většího rozsahu a stavby se zvýšenými riziky vzniku pracovních úrazů. V roce 2004 se zúčastnily **2 970** kolaudací staveb, staveb ekologického významu, dopravních staveb (mezi největší dopravní stavby patřily např. drážní koridor, dálnice D8 a METRO), intenzifikace výroben, např. petrochemie, staveb celoplošné plynofikace, staveb odstraňujících ekologické zátěže. Do této oblasti patří i dozorčí činnost související se souhlasem inspektorátu při předání zařízení montážní organizace uživateli ve smyslu § 4 vyhlášky č. 20/1979 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jednalo se o zařízení montována v prostorách zvláště nebezpečných z hlediska úrazu el. proudem, ve velkých shromáždětiích osob a v prostorách s nebezpečím výbuchu. Kromě toho byl zájem IBP soustředěn též na provoz a výrobní objekty v rámci průmyslových zón, na logistická centra a výrobní areály. Mezi hlavní nedostatky, které se objevují při kolaudacích, patří:

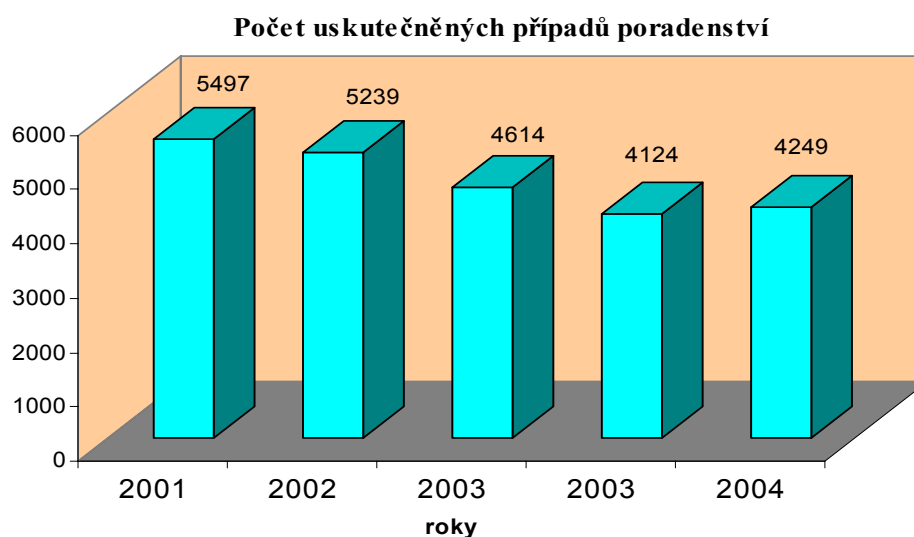
- dokončování částí staveb těsně před kolaudací nebo ještě v průběhu kolaudačního řízení,
- dokončování teprve montáže technologie,
- nejsou provedeny revize zařízení,
- komunikace horizontální (venkovní i vnitřní), i komunikace vertikální nevyhovují předpisům BOZP, v řadě případů chybí ochranná zábradlí,
- chybí provozní dokumentace,
- chybí barevné označení a výstražné tabulky.

Trvale jsou zjišťovány nedostatečné znalosti stavebníků a projektantů v oblasti bezpečnosti práce a technických zařízení, a to je jeden z důvodů proč prováděcí projekty důsledně neřeší stanovené požadavky v této oblasti. V konkrétních případech, při celkové nedokončenosti stavby, případně nevybavení technologickým zařízením, které dle projektové dokumentace staveb mělo být namontováno, nemohl být vydán souhlas s uvedením stavby do provozu.

3.7 Poradenská činnost

Poradenství je důležitou součástí prevence, a proto je této oblasti činnosti státního odborného dozoru nad bezpečností práce věnována mimořádná pozornost. Vedle poradenských dnů na jednotlivých inspektorátech je poradenství poskytováno i při výkonu kontrolní činnosti v podnicích. Nadále roste počet dotazů přes elektronická média. Toto má také hlavní vliv na snižující se počet uskutečněných případů poradenství v klasické formě poradenské činnosti. IBP evidovaly 4249 případů poradenství. Poradenství se začíná rozvíjet i na internetu. Portál „ČÚBP radí“ nově přispívá do této oblasti. Za období září – prosinec 2004 bylo registrováno 4 060 návštěv těchto stránek. Nemalou měrou nadále přispívá této oblasti i poradenství pravidelně uskutečňované na stáncích BOZP v průběhu řady výstav. Přehled o uskutečněném poradenství v posledních pěti letech je uveden v grafu č. 5.

Graf č. 5

Mezi nejčastější dotazy patří:

- praktická aplikace nových nařízení vlády do praxe,
- poskytování OOPP zaměstnancům,
- lhůty revizí vyhrazených technických zařízení,
- lékařské prohlídky vybraných zaměstnanců (řidičů, pracovníků v potravinářství a pohostinství, obsluh motorových vozíků, stavebních strojů),
- požadavky na odbornou způsobilost obsluh motorových vozíků, stavebních strojů, obsluh motorových pil,
- evidence pracovních úrazů,
- platnost technických norem a požadavky z nich vyplývající.

Do poradenské činnosti je nutné přiřadit také informační kampaně ve stavebnictví, zemědělství, vnitrozávodové dopravě a manipulaci s materiálem, které jsou uvedeny výše v příslušných kapitolách této zprávy.

3.8 Program „Bezpečný podnik“

V roce 2004 pokračovala realizace programu „Bezpečný podnik“. Získané poznatky z aplikace tohoto programu v organizacích v roce 2003 a 2004, jsou využity pro jeho aktualizaci, která bude více odpovídat požadavkům tzv. „Nové strategie Společenství pro

bezpečnost a ochranu zdraví při práci na léta 2002 až 2006“. Jedná se zejména o požadavek na vytvoření podmínek k dosažení vyšší úrovně kultury práce a pracovní pohody, který se stal i součástí Národní politiky BOZP, schválené vládou v roce 2003 usnesením č. 475. Jednou z možností jeho naplnění je i realizace systému řízení BOZP v organizacích, za použití různých programů a podobných aktivit za přímé podpory státu. Tento přístup k řízení bezpečnosti práce umožňuje dosáhnout vyšší úrovně BOZP, vedoucí ke snížení pracovní úrazovosti a tím i nákladů na odstranění důsledků pracovních úrazů. Pracovní úrazovost negativně ovlivňuje jak výkonnost organizací, tak i ekonomiku státu, a proto Národní politika BOZP uvádí program „Bezpečný podnik“ jako jeden z návodů, jak v organizacích při zavádění systému řízení BOZP postupovat. Používání tohoto a podobných programů je v souladu i s tzv. „Správnou praxí“ prosazovanou EU. Ověření shody systému řízení BOZP zavedeného ve firmách s požadavky programu „Bezpečný podnik“ prokázalo, že cíle programu „Bezpečný podnik“, kterým je zvýšení úrovně řízení BOZP a ochrany životního prostředí u právnických a podnikajících fyzických osob a vytvoření podmínek pro zavedení komplexního a efektivního systému řízení, bylo dosaženo. Realizace programu „Bezpečný podnik“ má za cíl především vytvoření podmínek pro předcházení vzniku mimořádných událostí (úrazů, havárií) v organizacích. Jedním z cílů programu, je dosažení změny v přístupu managementu k BOZP, tj., aby v rámci svých rozhodnutí, pokynů a opatření týkajících se jejich výrobní činnosti, byla současně zohledňována a řešena také problematika BOZP s tím související. Na základě poznatků získaných v prověřovaných organizacích (ať již poprvé nebo v rámci následných proverek organizací vlastních již osvědčení) lze konstatovat, že většina managementu si uvědomuje nezbytnost osobní angažovanosti při zavádění systému řízení BOZP i při jeho udržování.

IBP provedly v roce 2004 prověrky systému řízení BOZP na základě podané žádosti organizací, a to s kladným výsledkem a doporučením vydat osvědčení celkem u 16 organizací. Zároveň prováděly každoroční následné prověrky v organizacích, které již vlastní osvědčení „Bezpečný podnik“, a to už 26 organizací. Na základě dalších dodatečně získaných informací (po ukončení prověrky systému řízení BOZP), týkajících se mimořádných událostí, ke kterým došlo v organizaci Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s. v Ústí nad Labem, nebylo této organizaci předáno osvědčení „Bezpečný podnik“ s tím, že nesplňuje podmínky stanovené pro jeho vydání. Obdobně jako v předchozích letech se lišil přístup organizací, ve kterých již je zaveden nějaký systém řízení (např. jakosti, environmentálního řízení) v kvalitě zpracované dokumentace a celkové připravenosti na prověrku, od připravenosti organizací, ve kterých systém řízení zaveden není. Zjištěné neshody byly projednány se zmocněnými zástupci organizace, přičemž většina z nich byla odstraněna v termínu do konce prověrky prováděné IBP. U většiny prověřovaných organizací nebyly zjištěny neshody zásadního charakteru, které by vedly k ukončení prověrky systému řízení. K tomu přispělo také poradenství poskytované organizacím ze strany IBP. Poznatky IBP z realizace programu „Bezpečný podnik“ také dokladují, že se zlepšuje odborná připravenost organizací, v organizacích, které již vlastní osvědčení, je zjišťováno udržování dosažené úrovně řízení BOZP. Tyto organizace v souladu s cílem programu „Bezpečný podnik“ působí na dodavatele a další spolupracující subjekty, od kterých vyžadují obdobný přístup k řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Právě tento přístup v ovlivňování subdodavatelů pozitivně ovlivňuje stav a úroveň BOZP u velkého počtu subjektů. Většině organizací, které již vlastní osvědčení „Bezpečný podnik“, se také daří snižovat pracovní úrazovost a zlepšovat pracovní podmínky a pracovní prostředí. Následné prověrky v těchto organizacích zpravidla také dokladují snahu jejich managementu usilovat o zvyšování dosažené úrovně řízení BOZP a tím k naplnění požadavku neustálého zlepšování v této oblasti. Od roku 2005 bude uplatňována nová verze programu „Bezpečný podnik“, která již zahrnuje i konkrétní indikátory k posuzování plnění tohoto požadavku organizacemi, které již osvědčení „Bezpečný podnik“ získaly.

Na základě doporučení IBP, bylo v roce 2004 předáno osvědčení „Bezpečný podnik“ následujícím organizacím:

ČEZ, a.s - Úsek klasické energetiky	sídlo: Prunéřov
MANN + HUMMEL (CZ) s. r. o.	sídlo: Nová Ves
SYNER, s. r. o.	sídlo: Liberec
MIKROP ČEBÍN, a. s.	sídlo: Čebín
SMO, a. s.	sídlo: Otrokovice
Českomoravský cement a.s., nástupnická společnost	sídlo: Beroun
TCHAS, spol. s r. o.	sídlo Ostrava
Ingstav Ostrava, akciová společnost (a. s.)	sídlo Ostrava
UNIPS Ostrava, akciová společnost	sídlo: Ostrava
ISPAT NOVÁ HUŤ a. s.	sídlo: Ostrava
BLOCK a. s.	sídlo: Valašské Meziříčí

Osvědčení byla v roce 2004 zástupcům výše uvedených organizací předána ministrem práce a sociálních věcí a předsedou Českého úřadu bezpečnosti práce v měsíci květnu a říjnu. Současně bylo předáno druhé a třetí osvědčení, které již po dobu šesti a devíti let plní podmínky programu a dosahují vynikající výsledky na úseku bezpečnosti práce:

Pražská energetika, a. s.	sídlo: Praha
Kovohutě Příbram, a. s.	sídlo: Příbram
Severočeská energetika, a. s.	sídlo: Děčín
Teplárny Brno, a. s.	sídlo: Brno
Dřevozpracující družstvo	sídlo: Lukavec

Od vyhlášení programu tak bylo vydáno celkem již 78 osvědčení „Bezpečný podnik“ organizacím, které splnily podmínky programu jako celek ve všech svých nižších organizačních složkách a dále organizacím pro některou z jejich nižších organizačních složek. Vzhledem k tomu, že některé organizace získaly postupně v průběhu předchozích let osvědčení „Bezpečný podnik“ pro všechny své nižší organizační složky, bylo jim předáno osvědčení pro celou organizaci, např. ISPAT NOVÁ HUŤ a. s.

3.9 Výsledky dozorcí činnosti v oblasti technických zařízení

Provádění dozoru zejména na vyhrazených technických zařízeních, vyplývá ze závažnosti jejich provozování spojenou s vyšším ohrožením osob a majetku. Nebezpečí, plynoucí z jejich používání, jsou dána specifikou jejich používání, naakumulovanou energií, s možností ohrožení více osob najednou, ovlivňováním jejich bezpečného stavu kvalifikovanou obsluhou, pravidelnými kontrolami, zkouškami a revizemi apod. Kontroly byly zaměřeny na to, jak se o tato zařízení provozovatelé starají. Lze obecně konstatovat, že nejvíce nedostatků je stále zjišťováno v nezajišťování pravidelné údržby, kontroly, zkoušení a provádění revizí na těchto technických zařízeních. V podstatě stejné závady, které jsou zjišťovány při prověrkách již celou řadu let, jsou důsledkem nesystémového přístupu provozovatelů k zajišťování bezpečnosti práce a technických zařízení.

3.9.1 Tlaková zařízení

Celorepubliková kontrola bezpečnosti provozu zásobníkových ohřivačů teplé užitkové vody, byla v roce 2004 pokračováním hlavního celorepublikového úkolu z roku 2003 tak, aby bylo prověřeno co nejvíce subjektů. Kontrola byla zvolena jako preventivní opatření k události ze dne 1. dubna 2002 v Lounech, kdy při této události došlo k roztržení pláště ohřivače teplé užitkové vody s následným zřícením části panelového domu a k úmrtí 6 osob. I v minulosti došlo k podobným případům, při kterých se vyskytly úrazy osob a došlo také k velkým škodám na majetku. Bylo zjištěno, že závady na zásobníkových ohřivačích TUV poklesly o cca ¼. Tento pokles byl také ovlivněn vzájemnou informovaností organizací o záměru prováděné prověrky.

Z dozorčí činnosti hlavního úkolu vyplývá, že obecná prevence formou poradenské činnosti a přímá kontrola stavu jednotlivých tlakových zařízení a pracovišť přispěla k odstranění nedostatků u technických zařízení, zaměstnavatelů a dodavatelských subjektů. Míra působení dodavatelských firem je v současné době stále větší, a to nejen v oblasti montážních činností, ale zejména v činnosti technické prevence a při provádění kontrol, prohlídek, revizí a zkoušek. Mezi nejčastěji zjišťované nedostatky při provozu tlakových zařízení patřily:

- plošiny obsluhovali odborně nezpůsobilí zaměstnanci,
- provozovatel nevede předepsanou dokumentaci – zápisy o kontrolách výstroje tlakových nádob,
- technická dokumentace pro provoz, údržbu a opravy – provozní pokyny tlakových nádob stabilních a místní provozní předpisy nízkotlaké kotelny nezahrnují požadavky k zajištění bezpečnosti práce v souvislosti s činnostmi na těchto zařízeních,
- provozovatel nezajišťoval preventivní údržbu tlakových nádob stabilních a neprováděl předepsaných revizí,
- provozovatel nezajistil odbornou způsobilost obsluh tlakových nádob stabilních.

Provedenými dozory bezpečnosti při provozu tlakových zařízení byly vytvořeny v kontrolovaných organizacích a u jednotlivých provozovatelů předpoklady ke zvýšení bezpečnosti provozovaných tlakových zařízení.

3.9.2 Zdvihací zařízení

Dozorčí činnost byla v roce 2004 zaměřena v této oblasti zejména na bezpečnost provozu zdvihacích plošin. Jednalo se o celorepublikový úkol systému ČÚBP v této oblasti. Výsledky této činnosti ukazují na přetrvávající okruhy problémů.

System obecné prevence rizik:

- zpracování systému řízení bezpečnosti práce a jeho použití pro činnosti pohyblivých pracovních plošin nebylo provedeno nebo pouze jen částečně,
- posuzování možných rizik popř. opatření k jejich odstranění jsou ze strany provozovatelů nedostatečná,
- plošiny obsluhovali odborně nezpůsobilí zaměstnanci,

System prevence technických zařízení:

- pověřené osoby neplnili povinnosti zajistit nahlašování a odstraňování závad a nedostatků, které byly zjištěny při prováděné obsluze, údržbě či servisu plošin,
- ucelené vedení provozních deníků zařízení nebylo na odpovídající úrovni,

Prověrky zdvihacích plošin vykazovaly tyto nedostatky:

a) pojízdné zdvihací pracovní plošiny

- provozní instrukce neobsahovaly požadavky pro bezpečné používání plošin,

- plošiny nebyly opatřeny předepsanými výstražnými nebo informačními značkami,
 - pohyby pracovních plošin, související s výsuvnou konstrukcí, nebyly omezeny mechanickými koncovými zarážkami,
 - bezpečnostní zařízení v případech nebezpečných situací nepřerušila pohyb plošiny v obou směrech,
 - nebylo zajištěno stanoviště obsluhy proti pádu,
- b) zdvihací plošiny určené pro osoby s omezenou pohyblivostí
- neměly speciální obsluhu odborně způsobilou osobou,
 - nebyly vybaveny zábranným zařízením (koncovým vypínačem),
 - neměly možnost nouzového ručního pohonu,
 - neměly funkční bezpečnostní spínače ALARM a STOP.

Jednotlivé IBP dále zaměřily dozorčí činnost v oblasti zdvihacích zařízení na úkoly týkající se:

- provozu stavebních výtahů i s dopravou osob,
- provozu jeřábů,
- provozu lyžařských vleků.

3.9.3 Elektrická zařízení

V roce 2004 prováděly jednotlivé IBP kontrolu dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti elektrických zařízení a předpisů k zajištění bezpečnosti při obsluze a práci na těchto zařízeních v rámci svých vlastních úkolů. Elektrická zařízení byla kontrolována i v rámci celorepublikové prověrky subjektů provozujících ohříváky teplé užitkové vody, o níž jsou bližší informace uvedeny v části zprávy pojednávající o tlakových zařízeních.

Dozor byl zaměřen na:

- systém prevence rizik u elektrických zařízení,
- stav provozovaného elektrického zařízení ve vztahu k rizikům a prevenci.

Nejčastěji byly zjišťovány závady v tom, že není k dispozici technická dokumentace těchto zařízení.

Při kontrolách dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti elektrických zařízení a předpisů k zajištění bezpečnosti při obsluze a práci na elektrických zařízeních, prováděných v rámci vlastních úkolů, zjišťovaly IBP závady stejného charakteru jako v předchozích letech, například:

- nevyhledávání, nevyhodnocování a nepřijímání opatření k odstranění rizik spojených s provozem, obsluhou a údržbou elektrických zařízení,
- nevedení předepsané provozní dokumentace,
- nedostatečné posouzení vnějších vlivů působících na provozovaná elektrická zařízení, zejména při změnách ve využívání pracovišť a technologií, mající za následek nepřizpůsobení provedení elektrického zařízení nově působícím vlivům,
- nedostatečné mechanické upevnění součástí elektrických zařízení a jejich nedostatečná ochrana před mechanickým poškozením zejména tam, kde se manipuluje s materiálem,
- existující riziko úrazu elektrickým proudem umožněním přístupu zaměstnancům bez odpovídající odborné způsobilosti k živým částem elektrických zařízení vlivem odstranění nebo poškození krytů a uzávěrů, které mají přístup k nim zabraňovat.

IBP dále posuzovaly a vydávaly souhlas s předáním elektrických zařízení odběrateli na základě vyhlášky č. 20/1979 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.9.4 Plynová zařízení

Samostatný celorepublikový úkol na úseku dozoru orgány SOD z oblasti plynových zařízení v roce 2004 byl „Bezpečnost práce při provozu plnění a čerpacích stanic LPG“. Při výkonu dozorčí činnosti IBP zjistily 2096 závad, vydaly 208 rozhodnutí, navrhly 3 finanční postihy v rámci správního řízení a 10 blokových pokut. Dozor nad plynovými zařízeními v rámci celé ČR byl též součástí vlastních úkolů inspektorátů se zaměřením na specifickou problematiku jednotlivých regionů, a proto byly prováděny kontroly s různým zaměřením, zejména na kontrolu činnosti oprávněných organizací, bezpečnost provozu plynových spotřebičů nejen v průmyslových podnicích a kotelnách, ale i v laboratořích a výzkumných ústavech a organizacích, které jsou ve správě městských a obecních úřadů, bezpečnost provozu regulačních stanic plynu.

Na plynových zařízeních byly nejčastěji zjišťovány následující nedostatky:

a) Systém obecné prevence:

- není prováděno vyhledávání a posuzování rizik,
- zaměstnanci nejsou důsledně seznamováni s příslušnými právními a souvisejícími předpisy ve vztahu k vykonávané činnosti,
- OOPP nejsou poskytovány na základě vyhledaných a posouzených rizik,
- práce na plynových zařízeních provádějí právnické i podnikající fyzické osoby bez oprávnění příslušného druhu a rozsahu.

b) Systém prevence technických zařízení:

- technická dokumentace chybí, nebo není úplná a aktuální,
- není veden provozní deník plynového zařízení, nebo není důsledně vyplňován,
- není zpracován provozní řád plynového zařízení, nebo je neúplný.

c) Dozor na pracovišti:

- prostor, v němž jsou umístěny plynové spotřebiče není dostatečně větrán,
- nejsou prováděny kontroly funkčnosti zabezpečovacích zařízení,
- rozvody plynů nejsou těsné,
- poškozená protikorozní ochrana a poškozené značení potrubí podle protékajících látek,
- chybí označení bezpečnostním značením,
- špatný přístup k ovládacím armaturám, které jsou v řadě případech neovladatelné.

3.9.5 Jaderná energetika

3.9.5.1 Jaderná elektrárna Dukovany

V průběhu roku 2004 nebyl u provozovatelů na jaderné elektrárně Dukovany prováděn dozor nad bezpečností práce a technických zařízení a pracovních podmínek. V elektrárně Dukovany byla provedena kontrola IBP v rámci týdenního auditu k prověření dodržování požadavků systému bezpečného podniku. Při provádění auditu za účelem opatření splnění požadavků systému bezpečného podniku v organizaci Hochtief VSB a. s. byla na JE Dukovany navštívena stavba skladu vyhořelého paliva. Nebyly zjištěny žádné zásadní závady a potvrdil se zavedený systém bezpečnosti práce ze strany investora, resp. provozovatele elektrárny. Provozovatel JE Dukovany má smluvně dostatečně zajištěný způsob ovlivňování svých dodavatelů v oblasti bezpečnosti práce a dozor ukázal, že tuto možnost i realizuje. Řada vnitřních předpisů, které jsou součástí sdílené dokumentace, které se upravují jako jednotné pro JE Dukovany i JE Temelín, byla s IBP konzultována. V průběhu roku 2004 se inspektoři IBP zúčastnili na JE Dukovany 10 kolaudací. Jednalo se většinou o kolaudace změn a úprav stávajících objektů a zařízení.

V oblasti působnosti vyhlášky č. 76/1989 Sb., nebyly s ohledem na připravované změny atomového zákona prováděny žádné kontroly. V této oblasti byly pouze prováděny konzultace k výkladu stávajících předpisů ve vztahu k činnosti ITI Praha. Provozovatel JE na IBP zasílá informace o jednání poruchových komisí a přijímání uložených nápravných opatření a na začátku každého kalendářního roku pak informace o termínech odstávek a plánovaných opravách a údržbě.

3.9.5.2 Jaderná elektrárna Temelín

Ani v Jaderné elektrárně Temelín nebyl v průběhu roku 2004 prováděn dozor nad bezpečností práce a technických zařízení a pracovních podmínek u provozovatelů. Při prověřování splnění požadavků systému bezpečného podniku v organizaci Hochtief VSB a. s. bylo na JE Temelín v rámci dozoru u této organizace navštíveno staveniště, kde probíhaly demoliční práce na plochách zařízení staveniště. Dále zde byl proveden dozor u GDT Škoda Praha a. s. v době odstávky bloku. Dozorem nebyly zjištěny žádné zásadní závady a zavedený systém řízení bezpečnosti práce ze strany investora, resp. provozovatele elektrárny je funkční. Výsledky dozoru ani auditu nevyvolaly nutnost použití správního řízení. Provozovatel JE má smluvně zajištěný způsob ovlivňování svých dodavatelů v oblasti bezpečnosti práce. Vnitřní předpisy, řešící otázky bezpečnosti práce a ochrany zdraví a bezpečnosti technických zařízení, které jsou součástí sdílené dokumentace, které se upravují jako jednotné pro obě elektrárny, byly s IBP konzultovány.

Na IBP jsou zasílány informace o jednání poruchových komisí a přijímání uložených nápravných opatření a na začátku každého kalendářního roku pak informace o termínech odstávek a plánovaných opravách a údržbě.

Na JE Temelín začal proces, kdy končí povolení zkušebního provozu a předčasného užívání jednotlivé provozní soubory a stavební objekty přecházejí do trvalého provozu. V rámci těchto kolaudací se projednávají změny, ke kterým došlo v průběhu výstavby. Jedná se o změny oproti úvodnímu projektu, které mají různý rozsah. Podstatné změny byly v průběhu výstavby s IBP podrobně projednávány. Celkově je evidováno několik tisíc změn, které jsou projednávány na kolaudačních řízeních. V průběhu roku se uskutečnilo 22 kolaudací, přičemž při každé kolaudaci je kolaudováno více objektů a provozních souborů. V předstihu těchto kolaudací probíhají ve spolupráci se státním stavebním dohledem kolaudačních orgánů předkolaudační prohlídky s tím, že zjištěné nedostatky jsou odstraňovány ve většině případů ještě před vlastní kolaudací. Proto při provádění kolaudací na obou elektrárnách nebyly zjištěny žádné podstatné nedostatky nebo závady.

IBP posuzovaly předloženou projektovou dokumentaci. V průběhu roku bylo vydáno celkem 14 stanovisek k předkládané projektové dokumentaci. Oproti předchozímu roku nebyla žádná dokumentace vrácena k přepracování. Pouze ve dvou případech bylo požadováno o její doplnění. Jednalo se o připomínky ke způsobu provádění akce, týkající se zajištění při práci ve výškách a způsobu provádění bouracích prací.

Lze konstatovat uspokojivý stav na obou elektrárnách. V případě JE Dukovany, která je držitelem osvědčení „Bezpečný podnik“ již od roku 1999 a v roce 2002 ho opět obhájila a je nadále sledována v rámci auditů IBP. Lze předpokládat, že i JE Temelín se v nejbližší době přihlásí k získání tohoto osvědčení.

4 Dozorčí činnost Institutu technické inspekce Praha

Institut technické inspekce Praha, dále jen „ITI Praha“, jako organizace státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení, plnil i v roce 2004 své základní

poslání, tedy provádění státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení, dále jen „VTZ“, zejména tím, že:

- podával odborná stanoviska o tom, zda jsou při projektování, konstrukci, výrobě, montáži, provozu, obsluze, opravách, údržbě a revizích VTZ splněny požadavky bezpečnosti technických zařízení,
- prováděl ve stanovených případech prohlídky a řídil a vyhodnocoval zkoušky VTZ,
- prověřoval ve stanovených případech odbornou způsobilost organizací a podnikajících fyzických osob k výrobě, montáži, opravám, údržbě a revizím VTZ a vydával jim oprávnění,
- prověřoval odbornou způsobilost fyzických osob ke zkouškám, revizím, opravám, montážím nebo obsluze VTZ a vydával jim o tom osvědčení, a to na základě nově přijaté směrnice.

ITI Praha při své činnosti dodržoval všechna stanovená kritéria pro činnost inspekční organizace podle ČSN EN 45004. Rovněž v roce 2004 vystupoval v evropském sdružení kontrolních a inspekčních organizací CEOC (Confédération Européenne D'Organismes de Contrôle). CEOC je sdružení evropských dozorčích organizací s obdobným zaměřením a působností jako má ITI Praha v ČR, která je řádným členem. ITI Praha spolupracoval s inspekčními organizacemi sousedních států.

ITI Praha má své zastoupení:

- ve Stálém výboru pro bezpečnost práce technických zařízení a pro chemickou bezpečnost, prevenci a řešení havárií na pracovištích a právní úpravu získávání odborných znalostí Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- v Komisi pro posuzování shody (poradní orgán Předsedy ÚNMZ),
- v Technickém výboru pro akreditaci inspekčních orgánů, který je zřízen jako poradní a konsultační orgán ředitele Českého institutu pro akreditaci,
- v technicko-normalizačních komisích pro tvorbu českých technických norem.

4.1 Poznatky z výkonu činností

4.1.1 Všeobecně

V oblasti prověřování odborné způsobilosti za účelem vydávání oprávnění došlo k nárůstu oproti roku 2003 z důvodu nutnosti prodloužení platnosti oprávnění vydaných před 1. 1. 1993 v návaznosti na zákon č. 124/2000 Sb. Tento trend bude pokračovat i v první polovině roku 2005, protože platnost dokladů u osvědčení vydaných před 30. 6. 2000 končí ke dni 30. června 2005.

4.2 Tlaková zařízení

V právní úpravě BP u tlakových zařízení nedošlo k žádným zásadním změnám, které by měly vliv na rozsah činností a působnosti ITI Praha. Činnost byla zaměřena na schvalování provozu kotlů s občasou obsluhou, posuzování dokumentace oprav tlakových zařízení a vnitřních předpisů podniků pro způsob provozu, revizí a zkoušek provozovaných zařízení. Nejčastěji zjišťovaným nedostatkem při této činnosti je nerespektování, případně opomenutí požadavků stanovených novými evropskými normami. ITI Praha koná prohlídky a zkoušky pouze po montážích a opravách tlakových zařízení s nejvyššími pracovními parametry, kterých je omezené množství. Přetrvávajícími nedostatky jsou neúplné nebo nesprávné doklady o

použitým materiálu. Počet vydaných oprávnění odpovídá počtu subjektů, které byly držiteli oprávnění, jejichž platnost podle zákona 124/2000 Sb. skončila, a proto jim bylo vydáváno oprávnění nové. Počet nových žadatelů o vydání oprávnění je trvale nízký.

Počet vydaných osvědčení k provádění revizí a zkoušek zaznamenal nárůst, který je možno přičíst snaze organizací o zefektivnění činností prováděných technickými pracovníky a snahou kumulovat funkce vykonávané těmito pracovníky v organizaci. U vydaných osvědčení k obsluze kotlů (topičů) převažují osvědčení k obsluze parních kotlů 4. třídy na plynná paliva. Hodnoty z několika posledních let ukazují na setrvalý stav v této oblasti.

ITI Praha	Stanoviska	Prohlídky a zkoušky ve stanovených případech	Oprávnění	Osvědčení	
				Revizní technici	topiči
Celkem	117	96	184	622	2161

4.3 Zdvihací zařízení

V oblasti posuzování technického stavu zdvihacích zařízení byla činnost ITI Praha zaměřena, zejména na vydávání stanovisek v souladu s jeho předmětem činnosti. Při prověřování odborné způsobilosti k vydávání oprávnění se ve většině případů jednalo o prodloužení platnosti oprávnění vydaných před 1. lednem 1993 v návaznosti na zákon č. 124/2000 Sb., a v menším počtu případů se jednalo o změnu údajů (adresa, odpovědný - odborný zástupce) a rozšíření činnosti.

ITI Praha	Stanoviska	Oprávnění	Osvědčení
Celkem	3116	172	346

4.4 Elektrická zařízení

Provádění prohlídek dokončených montáží u vybraných druhů elektrických zařízení pro účely vydání odborného a závazného stanoviska realizoval ITI Praha v rámci své působnosti. Požadavky na prověřování odborné způsobilosti podnikatelských subjektů k dodavatelským činnostem a vydávání oprávnění k montáži, opravám, revizím a zkouškám na vyhrazených elektrických zařízeních převládá setrvalý stav, který je v souladu s prodloužením platnosti u oprávnění vydaných před 1. lednem 1993. Počet vydaných osvědčení revizních techniků elektrických zařízení proti roku 2003 měl vzrůstající charakter. Důvodem bylo zahájení přezkušování vydaných osvědčení v pětiletých cyklech, jak vyplývá ze zákona č. 124/2000 Sb. Citovaný zákon stanoví termín pro ukončení platnosti osvědčení ke dni 30. června 2005.

ITI Praha	Stanoviska	Oprávnění	Osvědčení
Celkem	307	2815	2500

4.5 Plynová zařízení

V právní úpravě plynových zařízení nedošlo k žádným zásadním změnám oproti roku 2003. Mezi nejčastější závady při zkouškách patřily netěsnosti rozebíratelných spojů a špatně nastavené hodnoty na zabezpečovacích prvcích zařízení. Oproti roku 2003 vzrostl v roce 2004

také počet vydaných osvědčení revizních techniků, a to ze stejných důvodů jako u ostatních zařízení.

ITI Praha	Stanoviska	Prohlídky a zkoušky ve stanovených případech	Oprávnění	Osvědčení	
				Revizní technici	montážní pracovníci
Celkem	35	589	1230	714	3417

4.6 Jaderná energetika

Při výkonu dozoru ITI Praha v oblasti jaderné energetiky se vycházelo z požadavků daných vyhláškou ČÚBP č. 76/1989 Sb., v platném znění (dále jen vyhláška) a dále z požadavků oprávněných organizací a jaderných elektráren Dukovany a Temelín. Jedná se o každoročně se opakující činnost.

4.6.1 Jaderná elektrárna Dukovany

Inspekční činnosti ITI Praha prováděné v roce 2004 se nelišily od činností prováděných v předcházejících letech. Jednalo se opět o posuzování a schvalování dokumentací oprav vyhrazených technických zařízení nebo jejich částí v jaderné energetice, včetně vypracování stanovisek - inspekčních zpráv, schvalování změn v projektové dokumentaci, schvalování „Technických řešení vad“. V rámci inspekční činnosti se jednalo o provádění stavebních zkoušek včetně potvrzování průvodní technické dokumentace jak na odstaveném zařízení u provozovatele, tak i u dodavatelů zařízení.

4.6.2 Jaderná elektrárna Temelín

Inspekční činnost v roce 2004 byla zaměřena na provoz a zkoušky související se zkušebním provozem obou bloků. Jednalo se především o stavební zkoušky zařízení, těsnostní a tlakové zkoušky, posuzování dokumentace zařízení, včetně vypracování stanovisek - inspekčních zpráv pro výrobní a montážní organizace, schvalování změn v dokumentaci a prověřování odborné způsobilosti pracovníků provádějících tyto zkoušky na elektrárně. Pracovníci kanceláře Temelín zajišťovali rovněž zkoušky zařízení u dodavatelů zařízení. Řízení a vyhodnocování zkoušek bylo prováděno na základě oznamovací povinnosti oprávněných výrobců.

ITI Praha	Stanoviska	Prohlídky a zkoušky	Oprávnění	Osvědčení	
08 – Jaderná energetika	TZ	137	192	14	48
	EZ	376	485	17	101

5 Výzkumná činnost

Výzkum v oblasti BOZP byl zajišťován v součinnosti s VÚBP (Výzkumný ústav bezpečnosti práce), který je příspěvkovou organizací MPSV a jedinou organizací v ČR zabývající se systematickým výzkumem v oblasti bezpečnosti práce. V roce 2004 byly výzkumné aktivity soustředěny do následujících projektů:

5.1 Projekty výzkumného záměru „BOZP – zdroj zvyšování kvality života, práce a podnikatelské kultury“

Projekt 1 – „Management znalostí – podmínky úspěšného řízení BOZP“

Řešení projektu v r. 2004 bylo zaměřeno na:

Návrh systému elektronického vzdělávání v oblasti BOZP

V rámci řešení bylo zpracováno:

hodnocení současného stavu vzdělávání v BOZP v České republice,
souhrnná informace o stavu a úrovni elektronického vzdělávání v BOZP v ČR,
zásady projektového řízení pro e-learningové vzdělávání,
metodologie implementace e-learningu do distančního studia bezpečnosti práce,
návrh elektronického vzdělávání v BOZP pro oblast dalšího vzdělávání odborníků v BOZP.

Vytvoření sjednocené zdrojové základny pro oblast BOZP

- byl navržen model zdrojové základny, plně provázaný se systémem managementu znalostí v oblasti BOZP, byly stanoveny základní předpoklady pro fungování této banky znalostí,
- byly definovány jednotlivé toky informací a současně řešen procesní přístup k dané problematice. Navrhovaný proces konkrétně řeší optimální transformaci jak informací, tak znalostí do vytvářené zdrojové základny, která uchovává vstupní data.

Inovace národního informačního serveru BOZPinfo a vytvoření kontaktního centra

V rámci řešení byl:

zahájen provoz oborového portálu BOZPinfo, verze 2.0,

vytvořen interface pro propojení databází oborového portálu BOZPinfo s databázemi systému AIP Safe ve VÚBP (Právní předpisy a normy ČSN) a SQL databází (Odkazy a BOZP slovník),

návrh řešení přizpůsobení koncepce BOZPinfo, verze 2.0, s orientací především na malé a střední podniky a vytvoření transparentního prostředí pro šíření veřejně přístupných informací o BOZP co nejširšímu okruhu uživatelů,

zpracován návrh a realizován pilotní projekt Kontaktní centrum v rámci portálu BOZPinfo (rubrika Otázky a odpovědi). Cílem bylo stanovit a v praxi ověřit procesy spojené s provozováním kontaktního centra a nalézt optimální formy poskytování informací z oblasti BOZP veřejnosti,

vypracována analýza současné situace v oblasti call center a zhodnocení nových technologií na tomto poli (strategie kontaktních center, CRM systémů).

Projekt 2 – „Mediální a osvětové nástroje kultivace lidských zdrojů“

V roce 2004 bylo řešení zaměřeno především na:

- založení a systemizaci poznatkové databáze v oblasti komunikačního prostředí, jeho struktury a nástrojů komunikace. Byly uskutečněny výchozí analýzy srovnatelných případových studií, sociální struktury obyvatelstva a potenciálních zájmových skupin, zejména ve vztahu k BOZP,
- výzkum parametrů výchozího komunikačního prostředí, vycházejícího z obecných marketingových zásad aplikovaných do specifiky komunikace v systému státní správy,
- zpracování rešerše s cílem připravit podklady k analýzám mediálního prostředí a stanovení míry využitelnosti komunikačních nástrojů ve vztahu k dlouhodobému formování postojů veřejnosti,

- vypracování studie o možnostech a případném využití poradenství jako jednoho z komunikačních nástrojů,
- zpracování názorových šetření, zaměřených na oblast povědomí veřejnosti o záležitostech BOZP, práci s informacemi, znalosti kampaní a využití informací o BOZP v subjektech státní správy a dalších.

Projekt 3 – „Faktory a indikátory trendů vědecko-technického rozvoje a společensko ekonomických změn a jejich dopady do vývoje BOZP“

Řešení projektu je směřováno na cílené mapování informací o BOZP, včetně vnějších mechanismů, zákonitostí, světových trendů, příčin, následků, souvislostí charakterizujících a ovlivňujících úroveň a vývoj BOZP (při respektování sjednocování metodik sběru dat a harmonizace monitorovacích systémů).

V rámci řešení jednotlivých dílčích úkolů byly zpracovány následující výstupy:

Základní souvislosti stavu, úrovně a vývoje BOZP na makroúrovni a mikroúrovni

- Mentální mapy kvality pracovního života (pracovní podmínky, pracovní prostředí, kultura práce, lidský činitel);
- Kmenové listy indikátorů (základní identifikační listy jednotlivých faktorů);
- Žebříček hodnot kvality pracovního života – formou profesionálně řízeného brainstormingu a focus groups;
- Přehledová a analytická studie - přehled sociologických výzkumů k tématice v ČR od počátku 90. let (příprava pro projekt terénního šetření kvality pracovního života s využitím sestavených žebříčků hodnot kvality pracovního života).

Stav a vývoj pracovní úrazovosti

Pracovní úrazovost v České republice v roce 2003;

Analýza smrtelné pracovní úrazovosti v České republice v roce 2003;

Stanovení předpokladů osvojení metodiky ESAW v České republice;

Druhý pilotní vzorek o pracovních úrazech dle metodiky ESAW;

Náklady a ztráty vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání v roce 2002;

Náklady a ztráty vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání v roce 2003;

Výběr organizací k doзору nad bezpečností práce – návrh souboru kritérií použitelných při výběru organizací k provedení inspekce a souboru požadavků pro uživatelské rozhraní budoucích počítačových aplikací, které budou podporovat vhodný výběr organizací k inspekci.

5.2 Projekty – Granty MPSV

HS63/01 „Vztah bezpečnosti práce a produktivity práce“

Cílem řešení grantu byla analýza relevantních faktorů ovlivňujících produktivitu práce. Jednalo se zejména o posouzení vlivu následujících faktorů: pracovních podmínek, pracovního prostředí, bezpečnosti práce, pracovního uspokojení. Zpracování a vyhodnocení zjištěných poznatků a údajů včetně prioritizace faktorů z hlediska závažnosti jejich působení. Hlavním cílem řešení bylo potvrzení či vyvrácení stanovených pracovních hypotéz.

Výsledky na jedné straně ukazují, že produktivita práce v krátkém časovém období může růst, i když roste absence pracovníků z důvodu nemoci a úrazovosti. Podniky řeší tuto situaci

především zvýšením intenzity práce, přesčasy a mimořádnými směnami. Na druhé straně podniky s vysokou produktivitou práce mají nesrovnatelně nižší nemocnost a úrazovost, než podniky s nízkou či průměrnou produktivitou práce a než je celkový průměr za ČR. Tyto podniky také mnohem více využívají profesionální služby v oblasti BOZP. Výsledky terénních šetření ukazují a podniky v nich uvádějí, že nízká úroveň BOZP, pracovních podmínek a pracovního prostředí, kultury práce se podílí na absenci zaměstnanců především z důvodu PÚ, nemocí z povolání a poškození zdraví. Podniky odhadují, že by produktivita práce mohla být v průměru o deset procent vyšší, pokud by se podařilo snížit absenci pro nemoc a úraz v podnicích na minimum. Celkové úrovni bezpečnosti a ochrany zdraví při práci však přisuzují v průměru osmi procentní vliv na produktivitu práce. Ukazuje se, že stále dochází u podnikového managementu (i u předních firem v ČR) k podceňování stavu, úrovně a řízení BOZP, celkových pracovních podmínek včetně hmotných a nehmotných nástrojů motivačního systému.

HS 123/04 „Národní kampaň Evropský týden BOZP 2004“

Cílem projektu bylo vytvoření a ověření obecné metodiky a nástrojů k realizaci národní kampaně Evropského týdne BOZP v České republice. Základem pilotního projektu byla metodická zadání a materiály vydané Evropskou agenturou pro bezpečnost práce a zdraví (OSHA) v Bilbao a jejich implementace v podmínkách realizace národní kampaně v České republice. Současně s tím pilotní projekt sledoval vytvoření potřebného rámce k realizaci projektu národní kampaně v ČR v dalších letech, možnost algoritmizace činností a zvýšení efektivnosti v naplňování cílů kampaní BOZP v ČR organizovaných ve spolupráci s OSHA.

Součástí projektu bylo vymezení a ověření odpovídajících komunikačních nástrojů a návrh způsobu ověřování účinnosti tohoto způsobu osvěty v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Výsledkem vypracování a ověřování pilotního projektu bylo vytvoření využitelného a ověřeného modelu přípravy osvětových opatření na základě zadání OSHA a zpracování metodiky pro přípravu kampaně ve formě rukověti. Současně bylo ověřeno, jaké podpůrné a pomocné materiály mohou být při organizaci kampaně použity. Kampaň byla vyhodnocena a na základě poznatků byly připraveny podklady pro vypracování metodické příručky.

HS 124/04 „Systém výchovy a vzdělávání v oblasti BOZP“

Projekt je řešen v letech 2004 a 2005. Jeho cílem je navrhnout systém výchovy a vzdělávání v BOZP pojatý jako celoživotní vzdělávání, které je zahrnuto do jednotlivých stupňů a druhů vzdělávání.

V rámci řešení byla v roce 2004 zpracována:

- analýza stavu vzdělávání v BOZP v ČR, zemích EU a v dalších vybraných zemích,
- legislativní řešení problematiky BOZP ve školství,
- současný stav vzdělávání, nedostatky, východiska pro návrh systému,
- vzdělavatelské subjekty, vzdělávací programy, východiska pro návrh systému,
- přístupy ke vzdělávání BOZP v zahraničí - trendy a skutečnosti v Evropě: Velká Británie, Irsko, Dánsko, Francie, Belgie, Německo, Itálie, Rusko, Švédsko, Norsko, Finsko, Portugalsko (školní i mimoškolní vzdělávání),
- předběžný návrh systému výchovy a vzdělávání v BOZP.

6 Informační činnost

V roce 2004 byla připravena nová verze informačního systému ČÚBP ISD 2005. Informační systém Českého úřadu bezpečnosti práce napomáhá k vytváření statistiky, ke sledování vývoje pracovní úrazovosti v ČR a k analýze nezbytné pro plánování a přípravu výkonu státního odborného dozoru nad bezpečností práce a při dalších činnostech souvisejících s působností úřadu. IS postupně reaguje na požadavky vedení statistických údajů BOZP Evropskou unií s číselníky ESAW.

V uplynulém roce bylo provedeno připojení WAN ČÚBP k WAN SSP MPSV. Projekt využívá optický spoj mezi MPSV a ČÚBP k přenosu hlasu i dat systémem VoIP. Byla provedena migrace informačního systému ČÚBP do WAN SSP MPSV.

V internetové stránce www.cubp.cz byly vytvořeny stránky všech IBP. Byly vytvořeny nové stránky a nový redakční systém intranetu a internetu ČÚBP. Server ČÚBP byl umístěn na páteřní síti internetu v prostorách firmy CzechOnLine. Do tohoto serveru byla migrována internetová stránka www.cubp.cz. Dále v něm byl nainstalován nový internetový portál www.sod.cz sloužící složkám a pracovníkům systému ČÚBP pro vzdálený přístup k datům a poštovním schránkám.

V projektu elektronické podatelny byla dokončena analýza datových toků a sledování pohybu dokumentů v systému ČÚBP a byla připravena projektová dokumentace.

V rámci obnovy technologií v systému ČÚBP byly pořízeny nové pracovní stanice a notebooky. Do lokálních sítí LAN IBP byly pořízeny nové přepínače s funkcionalitou QoS, potřebnou pro budoucí technologii VoIP. U všech pracovních stanic systému byla provedena úprava software tak, aby všichni uživatelé mohli přijímat zprávy s elektronickým podpisem. Do IBP byly pořízeny nové poštovní servery včetně licencí na operační systém MS Windows 2003 server. Taktéž byly pořízeny servery a routery s funkcionalitou QoS na dislokovaná pracoviště IBP.

7 Šetření stížností, oznámení a podnětů

V roce 2004 došlo opět k nárůstu počtu podání v systému ČÚBP oproti roku 2003 o více jak 29%, a z toho počet anonymních podání se zvýšil o více jak 56%. Šetření anonymních podání vyžaduje zvýšené úsilí a více času většinou formou dozorů u subjektů, na které je stížnost směřována. Pomoc ze strany zaměstnanců při ústních jednáních bývá zpravidla nulová.

Snahou systému ČÚBP je zodpovědné prošetření stížnosti a pokud je stížnost alespoň zčásti oprávněná, přijmout taková opatření, aby nedostatky byly subjekty řešeny a v konečném stavu i odstraněny. Nutno však konstatovat, že odpovědnost za zajištění bezpečnosti však zůstává na zaměstnavateli, viz ustanovení § 132 odst. 1 zákoníku práce, „Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce“. Provedený dozor a přijatá opatření jen kopírují konkrétně zjištěný stav v době dozoru, ale nemohou postihovat nedostatky, které byly zjištěny třetími osobami, zpravidla stěžovateli v minulosti. Dále nemohou postihovat porušování, která nelze inspektorem v době dozoru prokázat a stěžovatel chce být navíc v anonymitě a nespolupracuje, protože se nechce vystavovat možným problémům se svým zaměstnavatelem.

Nejvyšší počet přijatých podání byl v uplynulém roce adresován na IBP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj a to 131 podání. Nárůst podaných stížností zaznamenaly čtyři IBP a ITI Praha. Oproti tomu snížení počtů podání zaznamenaly v uplynulém roce IBP 5.00, IBP 8.00, IBP 9.00 včetně ČÚBP, kde počet podání nepatrně poklesl. Množství podání adresovaných systému ČÚBP v uplynulých čtyřech letech:

System ČÚBP	2001	z toho anonymy	2002	z toho anonymy	2003	z toho anonymy	2004	z toho anonymy
Celkem	327	55	301	50	373	64	483	100

Podání přijatá systémem ČÚBP v roce 2004 zahrnují většinou trvale se opakující oblasti stížností, oznámení a podnětů jako v předchozích letech.

Z věcného hlediska se jedná zejména o :

- nevyhovující pracovní podmínky, zejména:
 - překračování práce přesčas a nedodržování předem stanovené pracovní doby a délka směn,
 - nedodržování nepřetržitého odpočinku mezi 2 směnami v týdnu,
 - nedodržování zákonných přestávek a doby na jídlo a odpočinek,
 - pověřování práce v noci bez ověření zdravotní způsobilosti,
 - neposkytování OOPP,
- nevyhovující pracovní prostředí:
 - špatné zázemí pro zaměstnance, šatny, WC, není pitná voda aj.,
- nedodržování zásad a předpisů BOZP:
 - neseznamování zaměstnanců s těmito předpisy,
 - nedostatečná školení a neseznamování s pracovními postupy,
 - neseznamování s riziky při výkonu činností,
- nedodržování předpisů v dopravě AETRu a ZP
- neseptání záznamu o PÚ a neuznání PÚ, nesprávné vyšetření příčin a zdrojů PÚ,
- nedodržování bezpečnostních předpisů při práci ve výškách a při výkopových pracích:
 - nezajištění osob ve výškách proti pádu,
 - nezajištění zvedaných břemen proti pádu,
 - porušování předpisů pro ruční manipulaci s břemeny,
 - nezapažení výkopů,
 - nezakrytí a zcela neohrazení nádrže 24 m² a hloubce 3 m,
- nezabezpečení staveb a lešení proti vstupu cizích osob, volný přístup veřejnosti na staveniště,
- provádění prací v rozporu s odbornou a zdravotní způsobilostí,
- pověřování prací obsluh bez potřebné kvalifikace,
- nevyhovující stav strojů a technických zařízení, provoz bez revizí,
- provozování tlakové stanice PB bez splnění ustanovení vyhlášky č. 85/1978 Sb.,
- nezpracování provozního řádu u plynových zařízení,
- používání vadných elektrospotřebičů,
- kouření na pracovišti, kde to předpisy zakazují,
- nezajištění první pomoci.

Podání, která byla následně postoupena jiným orgánům, případně nebyla dořešena, nejsou v hodnocených počtech zahrnuta. Přehled o členění všech hodnocených stížností, oznámení a podnětů podle jejich oprávněnosti podává následující tabulka.

Rok	Celkem hodnoceno podání	Z toho					
		oprávněné		částečně oprávněné		neoprávněné	
2003	312	111	35,6 %	107	34,3 %	94	30,1 %
2004	374	162	43,3%	105	28,1%	107	28,6

Došlá podání v roce 2004 jsou na tolik různorodá, že nelze přijímat nějaká konkrétní opatření, případně směřovat úkoly do oblastí s nejvyšším počtem podání. Přesto je možné podání alespoň částečně rozdělit do následujících skupin. Jedna skupina pramenila z pocitu ukřivdění, jako jeden ze způsobů vyřizování si osobních pohnutek. U další skupiny podání se jednalo o stěžovatele domáhajících se odškodnění za újmu způsobenou zaměstnavatelem. Poslední skupinou byla podání na konkrétní porušování BOZP zaměstnavateli. Ve většině oprávněných a částečně oprávněných podání bylo zjištěno neplnění základních povinností a platných předpisů zaměstnavateli ve výše uvedených oblastech týkajících se především:

- neposkytování odpovídajících OOPP k ochraně zaměstnanců před riziky – porušení § 133a ZP,
- zaměstnavatelem není veden záznam o poskytování OOPP podle nařízení vlády č. 495/2001 Sb. a § 133a odst. 5 ZP,
- nevyhovující pracovní prostředí – porušení obecně § 134 ZP,
- překračování limitů přesčasové práce, nesprávné rozvržení pracovní doby, krácení odpočinku a nedodržování přestávek v práci, nepřehledná a nepřesně vedená docházka – porušení zákoných ustanovení Hlavy třetí, Oddíl první a Oddíl druhý ZP, případně § 32 odst. 3 písm. f) ZP,
- provádění prací osobami bez předepsané kvalifikace, případně bez ověření zdravotní způsobilosti, nebyly doloženy doklady o odborné a zdravotní způsobilosti zaměstnanců – porušení § 133 odst. 1 písm. a) a § 134b odst. 1-4 ZP,
- nedostatečný a nepřesný postup při šetření PÚ, zaměstnavatel nevyřešil okolnosti a příčiny vzniku PÚ - porušení § 133c ZP,
- nesepsání záznamu o úraze – porušení § 133c odst. 2 a 3 ZP,
- neochota zaměstnavatele uznat pracovní úraz, nedostatečná evidence a registrace pracovních úrazů – porušení § 133c odst. 6 a 7 ZP, nařízení vlády č. 494/2001 Sb.,
- neprovádění pravidelných předepsaných revizí porušení §7 vyhlášky č. 48/1982 Sb., §134a odst. 1 písm. c) ZP,
- nedodržování bezpečnostních přestávek a odpočinku v autodopravě - porušení vyhlášky č. 108/1976 Sb., ve znění čl. 7 a 8 2. dodatku AETR,
- doba řízení motorového vozidla byla delší jak 10 hodin - porušení § 3 odst. 1 zákona č. 475/2001 Sb.,
- nelegálního zaměstnávání osob bez pracovních smluv případně dohod- podnět ke společné kontrole nelegálního zaměstnávání cizinců - porušení § 27 odst.1, 2, § 232 ZP a cizineckého zákona,
- nedodržování BP při stavebních pracích - porušení vyhlášky č. 324/1990 Sb., vyhlášky č. 48/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů a § 134 ZP,
- nedodržování předpisů k zajištění bezpečnosti práce při stavební činnosti, zabránění vstupu nepovolaných osob na staveniště, lešení – porušení § 11 odst. 1 až 8 vyhlášky č. 324/1990 Sb.

Ve více jak 43 případech byla využita sankční oprávnění ve smyslu § 6 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 174/1968 Sb., uloženy pokuty a dále bylo **uloženo 7 blokových pokut** na místě. V uplynulém roce v souvislosti s šetřením podání bylo **vydáno 259 rozhodnutí o odstranění 1 330 zjištěných nedostatků**, které subjektům bylo nařízeno příslušným rozhodnutím v souladu s § 6 odst. 1 písmena b) a jedno rozhodnutí v souladu § 6 odst. 1 písmena c) zákona č. 174/1968 Sb. Toto vše představovalo náročnou práci inspektorátů a inspektorů, kteří krom prováděného dozoru u firem, na které podání směřovala, museli se věnovat celé agendě vyřízení podání a případně provádět součinnost s dalšími orgány státní správy, které v rámci kompetencí odpovídaly za část problematiky uváděné zpravidla v jednom podání.

8 Výchova a vzdělávání zaměstnanců systému ČÚBP

8.1 Vzdělávání inspektorů SOD

a) Odborné semináře inspektorů SOD

Odborné semináře byly realizovány v termínech na základě schváleného harmonogramu. Jejich rozsah se pohyboval od 2 do 5 dnů dle charakteru specializace. U některých odborných seminářů byla v programu výuky zahrnuta návštěva vybrané expozice, vybraného podniku nebo provozu v lokalitě konání semináře. Aktuálně se uskutečnil odborný seminář „Bezpečnost provozů v prostředí s nebezpečím vzniku výbuchu“ zakončený zkušebními testy. Účastníci školení obdrželi osvědčení. V rámci pravidelné přípravy inspektorů SOD se uskutečnilo celkem 13 výchovně vzdělávacích akcí. Zhodnocení průběhu jednotlivých seminářů bylo zpracováno účastníky do formuláře „Hodnocení akce účastníkem“. Předmětný formulář byl předepsán Institutem státní správy. Komplexní organizační servis a realizaci jednotlivých odborných seminářů zajišťoval IVBP podle schváleného plánu, předložených a řádně schválených obsahových náplní, v úzké spolupráci s příslušným odborným garantem ČÚBP. Inspektoři se konkrétně a aktuálně spolupodíleli na tvorbě vzdělávacího programu a byl dán i prostor k prodiskutování jimi v průběhu uplynulého roku získaných zkušeností, případně vzniklých situací s ohledem na novelizaci platných právních předpisů.

b) Program TWINNING (Dánsko) „Školení školitelů“ - pilotní výukový projekt k organizování kampaní ve stavebnictví a v zemědělství

V souladu s dlouhodobým twinningovým úkolem projektu PHARE byly pro II. pololetí roku 2004 plánovány ČÚBP jednotlivé etapy přípravy a provedení kampaní v oblasti stavebnictví, spojené s provedením dozoru a v oblasti zemědělství. Probíhalo 6 týdenních školení dánských lektorů pro 18 zaměstnanců systému ČÚBP k organizování kampaní. Výuka obsahovala jak teoretický rámec organizování kampaní, tak i výcvik praktických dovedností. Účastníci školení obdrželi osvědčení a stali se lektory na vlastních školeních inspektorů jednotlivých IBP. V závěru každého školení byl účastníkům předložen dánskými lektory k vyplnění hodnotící formulář. Z hodnocení účastníků školení vyplývá spokojenost s úrovní a průběhem školení, s použitými didaktickými metodami a s profesionálním přístupem dánských lektorů.

8.2 Výchova a výcvik nových inspektorů – čekatelů

V 1. pololetí roku 2004 byla dokončena výuka přípravy inspektorů - čekatelů na IVBP, která byla zahájena v říjnu 2003. Nový cyklus přípravy inspektorů – čekatelů byl zahájen 6. září 2004. Inspektorské zkoušky z teoretické i praktické části úspěšně složilo 11 inspektorů - čekatelů před zkušebními komisemi, jmenovanými předsedou ČÚBP. Program, rozsah a zaměření zkušebních otázek z teoretické části závěrečné inspektorské zkoušky byl koncipován podle stávajícího vzdělávacího projektu.

Vzdělávací projekt a okruhy otázek budou přepracovány v návaznosti na schválení návrhu zákona o inspekci práce (usnesení vlády č. 500 ze dne 26. 5. 2004), s tím spojené nové vymezení působnosti IBP a kompetence inspektorů inspekce práce.

8.3 Další vzdělávání zaměstnanců systému ČÚBP

a) kurzy organizované Institutem státní správy

V průběhu roku 2004 byly požadavky na zařazení zaměstnanců systému ČÚBP do vzdělávacích kurzů ISS z větší části uspokojeny, a to u následujících kurzů (počet zaměstnanců je uveden v závorce). Účastníci kurzu obdrželi osvědčení o jeho absolvování.

Zaměření kurzů:

- Transpozice a implementace směrnic ES v zemích EU (3),
- Preventivní opatření a postupy k předcházení korupce ve státní správě (2),
- Manažerské řízení v procesu změn ve státní správě pro vrcholový management (1),
- Minimum o služebním zákonu B a D (3),
- Odborná příprava vedoucích zaměstnanců útvarů interních auditů (1),
- Manažerské řízení v procesu změn ve státní správě pro střední management (1),
- Preventivní opatření a postupy k předcházení korupce ve státní správě (1),
- Řízení kvality veřejných služeb a základy managementu jakosti (1),
- Základy komunikace pro střední management (1),
- Problémová jednání a vyjednávání, řešení konfliktních situací (1),
- Vedení týmů pro střední management (1),
- Kurz „Eurospeak“ (1) a Interkulturní spolupráce (1).

b) aktuální jednodenní školení

Zaměstnanci ČÚBP se zúčastnili aktuálních jednorázových specializačních školení, určených k seznámení zaměstnanců s novelami právních předpisů v gesci jiných resortů. Tato školení usnadňují odbornou orientaci zaměstnanců a zvyšují jejich úroveň při výkonu svěřených úkolů, (např. Tlak 2004, systém vnitřního řízení, legislativní pravidla v ČR, bezpečnostní, hygienická a požární ochrana při svařování, zákon o veřejných zakázkách a další). Zaměstnanci IBP na právní problematiku se zúčastnili školení k zákonu č. 500/2004 Sb. – Správní řád. Semináře „Zákon o zaměstnanosti a předpisy související“, organizovaný MPSV se za ČÚBP zúčastnili 2 zaměstnanci a všichni vedoucí inspektoři IBP, kteří byli osloveni přímo MPSV,

c) jazyková příprava

Jazykové kurzy probíhají na ČÚBP a na IBP s cílem zvládnout přípravu a požadavky na složení příslušné standardizované zkoušky v jazyce anglickém, německém nebo francouzském v souladu s usnesením vlády č. 1088/2002 a příkazem předsedy ČÚBP č. 16/2003. Výuka anglického, německého a francouzského jazyka probíhala formou skupinové výuky případně individuální výuky u anglického jazyka.

V I. pololetí úspěšně složili zkoušky 2 zaměstnanci ČÚBP, 3 zaměstnanci IBP 10.00 na Akademii J. A. Komenského. V II. pololetí roku úspěšně složili tamtéž zkoušky 4 zaměstnanci IBP 8.00.

9 Publicita

Zpráva o činnosti systému ČÚBP za rok 2003 byla zpracována jak v tiskové, tak v elektronické podobě. Zpráva je k dispozici na webových stránkách Focal Point ČR. Na webových stránkách ČÚBP (www.cubp.cz) jsou k dispozici odborné texty k základním bezpečnostním požadavkům, například pro oblast zemědělství, stavebnictví apod. Nově byl vytvořen portál ČÚBP RADÍ, který odpovídá na nejčastější dotazy veřejnosti v oblasti BOZP.

Osvěta a propagace

Programy osvěty a propagace v roce 2004 byly realizovány v návaznosti na zpracované regionální projekty jednotlivých IBP a národní program osvěty a propagace ČÚBP. Z níže uvedených realizovaných akcí a aktivit vyplývá, že systém ČÚBP věnoval osvětě a propagaci náležitou pozornost a naplnil požadavek stanoveného cíle zvýšení medializace problematiky BOZP. Výsledky roku 2004 ukazují, že efektivně připravená a realizovaná osvěta a propagace má stejně velký význam pro prevenci rizik jako provádění dozoru. Programy osvěty a propagace byly rozděleny do následujících oblastí.

9.1.1 Ve vztahu ke sdělovacím prostředkům

ČÚBP vydal v digitální verzi Zprávu o činnosti systému ČÚBP za rok 2003. Tento CD nosič je určen pro významné partnery ČÚBP nebo pro slavnostní příležitosti, např. předání osvědčení „Bezpečný podnik“.

Management úřadu publikoval v různých periodikách (např. Týdeník Sondy – Pracovní úrazy, Práce a sociální politika, Personál, MF Dnes články k problematice BOZP). Vystupoval na konferencích (např. Kaiserštejnský palác při udělování Osvědčení „Bezpečný podnik“, tisková konference na MPSV u příležitosti přijetí delegace z Thajska a z Číny na MPSV) a v hromadných sdělovacích prostředcích (Radio Regina – hodinový pořad k propagaci BOZP, Rozhovor pro TV NOVA a ČT 1 k bezpečnosti práce ve výkopech). V hlavní zpravodajské relaci ČT 1 vystoupil zástupce ČÚBP v souvislosti s úrazem dítěte v Praze 6. Dále byla podána informace o kampani ve stavebnictví.

Pro redakci BHP – bezpečnost a hygiena při práci byl aktualizován „Soubor platných předpisů BOZP“, „Ruční manipulace“ a „Bezpečná vnitrozávodová doprava“, „LPG v motorových vozidlech“ - GAS s. r. o. V časopise Logistika bylo zveřejněno „Vyhlášení kampaně Bezpečná vnitrozávodová doprava“, „Bezpečnost manipulačních vozíků ve vazbě na nařízení vlády č. 378/2001 Sb.“

Články pro deníky Mladá fronta dnes a Večerník Praha byly zaměřeny na pracovní úrazy, informace o kampani ve stavebnictví, provádění zemních prací. Ve zpravodaji ATZ byla zveřejněna „Informace ČÚBP pro Asociaci pracovníků tlakových zařízení o celorepublikové kontrole v roce 2003“.

Ve Zpravodaji ČÚBP byly publikovány články „Osvětová kampaň v zemědělství v roce 2004“, „Kampaně BOZP“ organizované ČÚBP v roce 2004. Zpravodaj ČÚBP vychází čtvrtletně jako samostatně vydávaná tiskovina v nákladu 1000 ks pro účely individuálních zájemců, pro ČÚBP, IBP, MPSV ČR, ČMKOS a IVBP, k distribuci na veletrhu Pragosec 2004 a na dalších propagačních akcích. V elektronické podobě je Zpravodaj ČÚBP umístěn na webové stránce VÚBP (http://www.vubp.cz/produkty_zpravodaj.php) a na webové stránce českého Focal Pointu (<http://osha.mpsv.cz/publications/bozp-cas/index.php>). Individuálním zájemcům o elektronickou podobu tohoto periodika je na základě jejich žádosti bez prodlení poskytován (především jde o zasílání elektronickou poštou). V nákladu 1500 ks tvoří Zpravodaj ČÚBP středovou přílohu čtvrtletníku Inovace.

Plánované vydání publikací ČÚBP v roce 2004 zařazených do edičního plánu MPSV, tj. „Národní příručka – Systém řízení BOZP“, „Používání chemických látek ve stavebnictví“, „Práce ve výškách“, „Bezpečnost práce ve stavebnictví“ a „Ruční manipulace“, bylo ediční radou MPSV zamítnuto.

IBP 3.00

Aktuálně byly na žádost novinářů poskytovány v odpovídajícím rozsahu se zřetelem na platnou právní úpravu poskytování informací o činnosti a konkrétních výsledcích práce inspektorátu. Značný byl zájem o informace týkající se obecně BOZP a o zveřejňovaný program činnosti na příslušný rok. Byly zpracovány příspěvky do odborného tisku, které byly

uveřejněny v BHP č. 7-8 – „Plynová zařízení“ a v odborném časopise Logistika – „Vnitrozávodová doprava“.

Popularizován byl i program „Bezpečný podnik“. Dne 13. 7. se na IBP uskutečnil seminář k zahájení kampaně ve stavebnictví, v jehož závěru se konala tisková konference.

IBP 4.00

Pro deníky byly podány následující informace: deník Nymbursko o smrtelném pracovním úrazu při zpracování stavebního odpadu a obecné informace o smrtelných pracovních úrazech v okrese Nymburk, pro Benešovský deník o výše uvedeném úrazu a o kampani BOZP ve stavebnictví, pro deník Právo informace o smrtelných pracovních úrazech, zejména ve stavebnictví. Český rozhlas realizoval ve spolupráci s vedoucím inspektorem BP pětidílný cyklus krátkých pořadů k problematice BOZP. Informaci o webových stránkách ČÚBP a IBP podávají inspektoři při provádění prověrek v dozorovaných subjektech, dále jsou součástí výstupů z vyhledávacích programů na internetu.

IBP 5.00

Do projektu programu osvěty a propagace byly zařazeny především akce, které měly za úkol přiblížit bezpečnost a ochranu zdraví široké podnikatelské veřejnosti a obecně i všem dalším zaměstnancům a občanům, kteří provádí jakoukoli výrobní činnost. Hlavní aktivity IBP byly směřovány k zaslání příspěvků, týkajících se BOZP a informací o vyšetřování pracovních úrazů do regionálních novin. V Českobudějovických listech byly publikovány články o kampani vedené ke snižování pracovní úrazovosti ve stavebnictví, k pozici našich zemědělců z pohledu BOZP k Evropské unii a seznámily čtenáře se zahájením kampaně při práci v zemědělských oborech, informace o vývoji úrazovosti v závodové dopravě a k zahájení celostátní kampaně ke snižování úrazovosti v dopravě, která bude zahájena v roce 2005. Další článek podává informaci o smrtelném úrazu, pádu pracovníka z kostelní věže při opravě střechy. V novinách Jihlavská Vysočina články ke stavu pracovní úrazovosti v zemědělství, informace o stavu a systému organizace práce a provádění kontrol z pohledu IBP v kraji Vysočina. V Práci a sociální politice č. 9 byl publikován článek popisující komplexní přístup k otázkám BOZP a podporu BOZP v malých zemědělských firmách ze strany ČÚBP. Písecké listy uveřejnily článek, ve kterém byla poskytnuta informace o úniku čpavku na zimním stadionu v Písku a šetření této události z pohledu IBP.

IBP 6.00

Vedení IBP v Plzni navázalo v průběhu roku 2004 spolupráci s redakcí Deníků Bohemia - Divize Západ, zejména pak s Plzeňským deníkem, a to ve smyslu:

- poskytování cyklických informací o vývoji situace v oblasti úrazovosti,
- v tisku prezentované kampaně ve vnitrozávodové dopravě. Byly zveřejněny tři články v denním tisku na regionální úrovni. Dle požadavků IBP byly po dohodě s vedením redakce otiskovány odborné informace pro veřejnost ve smyslu kompetencí, odborné působnosti a služeb poskytovaných IBP z pohledu BOZP. Zejména se jednalo o informace z oblasti poskytování stanovisek IBP k projektové dokumentaci - 07/2004 (projektové útvary, investoři, stavební úřady, atd.);
- publikování série odborných statí v regionálním tisku na téma „Analýza vývoje stavu BOZP v rozpětí let 2000 – 2003 po jednotlivých oborech“ (březen – květen 2004) včetně podílu závažných PÚ a smrtelných PÚ. Náplní série odborných statí bylo obecné pojednání o vývoji BOZP v regionu za období posledních čtyř let, trendy vývoje, z pohledu firmy – dle velikosti firmy, dle zakladatele firmy (tuzemská, zahraniční, smíšená) a dle oboru podnikání, analýza frekvence typu zjištěných nedostatků a závad v rámci výkonu SOD ve shodném období a spektru firem a sankční politika v rámci regionu v uvedeném období.

Pro TV Prima, ZAK TV a regionální tisk se uskutečnilo zajištění propagace a vlastní prezentace odborné akce na téma „Bezpečná vnitrozávodová doprava“ ve středisku Babylon u Domažlic květen 2004 a vysílací blok na téma činnosti IBP – záměr na téma „Změny v činnosti IBP od roku 2005“, „inspekce práce“ apod.

Ze strany IBP byla rozvíjena osvětová a prezentační činnost formou odborných přednášek inspektorů na podkladě smluvního vztahu s agenturou Další vzdělávání dospělých v Plzni po jednotlivých odbornostech v rámci rekvalifikačního kurzu BP. Realizována byla osvěta v rámci plnění úkolů v oblasti kampaní a osvěty k projektu BP ve spolupráci s agenturou DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH Plzeň a agenturou Rožnovský vzdělávací servis a bezpečnost práce pro Stavební podnik Klatovy.

IBP 7.00

Byla navázána trvalá spolupráce s deníkem Mladá fronta Dnes, ve kterém jsou v příloze Severní Čechy zveřejňovány statistické údaje úrazovosti, zevšeobecňována závažná a častá porušení bezpečnostních předpisů. Článekům zpravidla předchází komentář k vybraným úrazům, jejichž vznik byl v deníku zveřejněn. Publikování v dalších periodikách - Deník Právo - článek o současném systému provádění kampaní v oblasti dopravy zemědělství a stavebnictví, deníky Bohemia – Ústecký deník, Liberecký deník – popularizace a metodika řízení v oblasti Bezpečného podniku, týdeník Teplický kurýr – pokračování soutěže s tematikou znalost bezpečnostních předpisů. Inspektorát měl jako první v rámci systému ČÚBP zavedeny internetové stránky. Návštěvnost byla sledována pomocí – Web na vrcholu. V průběhu roku došlo však k poklesu sledovanosti. Pokles byl ovlivněn zejména zavedením stránek bozpinfo. Přesto však pomocí internetových stránek je na IBP doručeno průměrně 6 dotazů týdně. Publikování v odborném tisku - v BHP byl zveřejněn článek zabývající se rozбором konkrétní nehodové události, pro Zpravodaj ČÚBP jsou připravovány články v souladu s redakčním plánem, Elektro – článek zaměřený na bezpečnost elektrických zařízení ve zdravotnictví.

IBP 8.00

Pro TV PRIMA (hlavní zprávy) se uskutečnilo vystoupení ke kampani BOZP na stavbách a při práci ve výškách - komentář ke smrtelnému úrazu v HACAR Hradec Králové. V Českém rozhlase HK proběhla beseda k problematice bezpečnosti práce a k pracovním podmínkám. V regionálním tisku, v odborných časopisech byly aktuálně publikovány příspěvky. Hradecké noviny „Stavíme na bezpečnosti neplatí jen ve stavebnictví“, Noviny Chrudimska – „Inspektorát poradí bezplatně všem“, MF Dnes - informace o kampaních ve stavebnictví, zemědělství a dopravě, informace o bezpečnosti práce při pracích ve výškách, pád mladistvého z komína teplárny, „BOZP na stavbách“. BHP 12/2004 „Muselo se to stát“, „Pády z výšky“.

Ve Sborníku aktivu RTPZ Hradec Králové jsou uveřejněny „Otázky spojené s bezpečností při provozování plynových zařízení“ a ve sborníku na školní asociace zdvihacích zařízení (ZZ). Průběžně byly poskytovány články a komentáře k problematice BOZP ve školství pro informační server bozpinfo. Zaměstnanci IBP se zúčastnili aktivně svými vystoupeními na odborných seminářích:

Úrazová prevence pro žáky středních odborných škol a učilišť (7x), přednášky a odborná garance Poradenského dnu IBP, přednášky pro Českou komoru inženýrů a architektů Pardubice, přednáška BOZP a úrazovost 2002 pro studenty Univerzity Pardubice, obor chemie. Ve spolupráci s Rožnovským vzdělávacím servisem se uskutečnily prezentace na jím organizovanými odbornými semináři.

Na setkání inspektorů ČMKOS v regionu Hradec Králové se uskutečnila přednáška „Úrazy 2002“. Aktiv manažerů za spolupráce Agrární komory Hradec Králové, oblast Náchod, přednáška „BOZP v zemědělství“. Na aktivu podnikatelů v zemědělství okresu Trutnov pořádaný Agrární komorou Trutnov se uskutečnila přednáška se zaměřením na kampaň

v zemědělství. Další přednášky se uskutečnily na aktivu TZ v Hradci Králové a pro Vzdělávací agenturu SALVEA Pardubice k problematice Bezpečný podnik, nebezpečné látky, rizikologie, pracovní úrazovost. IBP uspořádal semináře u příležitosti kampaně ve stavebnictví a kampaně v zemědělství.

Mimo výše uvedené akce realizovali inspektoři přednášky pro vzdělávací agentury se zaměřením na vyhrazená technická zařízení a povinnosti vedoucích pracovníků v rozsahu 594 výukových hodin.

IBP 9.00

Prezentace v hromadných sdělovacích prostředcích byla realizována formou písemných příspěvků do regionálních periodik, ve kterých byly zejména zobecňovány výsledky dozorové činnosti a vývoj pracovní úrazovosti. Nastíněna byla činnosti SOD v návaznosti na zákon č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Autorská spolupráce odborných pracovníků inspektorátů pokračovala v poskytování příspěvků pro nakladatelství DASHÖFFER. Dále při tvorbě odborných brožur a publikací např. „Poradce bezpečnosti a ochrany zdraví pro podnikatele, zaměstnavatele, odborné pracovníky – otázky a odpovědi“, vydávané Rožnovským vzdělávacím servisem.

Zkušenosti získané při provádění auditů v rámci programu „Bezpečný podnik“ byly propagovány u organizací, kde dosavadní úroveň péče o BOZP dává předpoklad přípravy a zapojení do programu „Bezpečný podnik“.

Významnou propagační akcí, jako v předchozích letech, byla účast inspektorů SOD na společné kontrole provedené s orgány Policie ČR a dopravními úřady v rámci kontrol zaměřených na dodržování pracovního režimu řidičů na dálnicích a rychlostních komunikacích. O průběhu a výsledcích této akce byla informována veřejnost prostřednictvím vysílání ČT 1.

IBP 10.00

Pro vydavatele časopisu BOZP, poradce bezpečnosti a ochrany zdraví pro podnikatele, zaměstnavatele a odborné pracovníky, Rožnovský vzdělávací servis připravují pracovníci IBP celoročně odpovědi na otázky čtenářů z oblasti technické, organizační i právní. Rozvíjí se spolupráce s Regionální hospodářskou komorou v Ostravě.

Příspěvky a informace pro tisk byly prezentovány zejména v denících a periodikách:

MF Dnes (krajská redakce) - informace o oblasti pracovních podmínek, týdeník Region Nový Jičín – pravidelné čtvrtletní informace o bezpečnosti práce a mimořádných událostech v regionu, týdeník Region-Krnovské noviny - informace o provádění dozoru při rekonstrukci v Nemocnici Krnov (společně s Cizineckou policií a Úřadem práce), týdeník Týden na severu, Šumperk - informace o počtech smrtelných PÚ na Šumpersku, týdeník Karvinsko – mimořádné události ve stavebnictví. Pro Českou televizi, studio Ostrava, vystoupení v pořadu Týden v regionech – pracovní úrazovost v Moravskoslezském kraji.

Držitelé osvědčení „Bezpečný podnik“ jsou prezentováni na internetových stránkách inspektorátu včetně dalších informací o programech činnosti s odkazem na informace na internetových stránkách ČÚBP.

9.1.2 Ve vztahu k veřejnosti

Zaměstnanci ČÚBP přednášeli na vzdělávacích a školicích akcích vzdělávacích agentur: Eduka „Požadavky na bezpečnost práce v průmyslu se zaměřením na používání strojního zařízení“, „Bezpečnost při práci s chemickými látkami“, Gradua Cegos s.r.o., NIVOS, Rožnovský vzdělávací servis, Odborový svaz dopravy a silničního hospodářství – „oblast dopravy a státní odborný dozor“, lektorské vystoupení pro odborový svaz dopravy a silničního hospodářství. Další přednášky se uskutečnily na vzdělávacích akcích pro širokou

veřejnost, organizovaných IVBP, VÚBP a Gradua k problematice „Bezpečnost práce při manipulaci s materiálem a skladování“, VÚBP „Svařování“ a Gradua „Vyhrazená technická zařízení“. Při příležitosti Evropského týdne BOZP v Kaiserštejnském paláci vystoupil předseda ČÚBP a uskutečnila se přednáška k dodržování právních předpisů v oblasti BOZP. Na pracovním semináři v Jasné, pořádané Národním inspektorátem práce v Bratislavě, vystoupil na konferenci o aktuálních otázkách BOZP zástupce ČÚBP a uskutečnila se přednáška „Bezpečnost práce ve stavebnictví v ČR“.

IBP 3.00

Na IBP se uskutečnila prezentační akce činnosti systému ČÚBP a IBP Praha. Akce byla organizována pro studenty Právnické fakulty UK Praha. V objektu IBP Praha byl zahájen projekt VÚBP – Evropský týden BP. IBP Praha se účastnil projektu osvětou v dozorovaných firmách, které o uvedené akci informoval. Zahájení celostátní informační kampaně „Bezpečná vnitropodniková doprava“.

V průběhu roku se na školeních PZ lektorsky podílel inspektor (školení pracovníků PZ - Štoky, Hradec Králové /1x/ a ve firmě GAS, s. r. o.). Základní informace, týkající se BOZP, jsou ve vztahu k Úřadům práce hl. m. Prahy zajišťovány cca 1x měsíčně. Poradenské a konzultační služby pro podnikatelské subjekty a veřejnost probíhají průběžně v rámci konzultací v objektu IBP, ale i při výkonu dozoru u kontrolovaných subjektů. Za období od 1. 1. 2004 do 1. 11. 2004 bylo poskytnuto přibližně 190 konzultací. V rámci konzultací byly rovněž distribuovány brožury BOZP, vydávané systémem ČÚBP.

IBP 4.00

V rámci publikační činnosti se IBP zúčastnil ve spolupráci s VÚBP a ČÚBP zpracování publikace „Povrchová úprava materiálů“.

Poradenská činnost probíhá na Poradenských dnech IBP a týká se zejména: odborných informací ze všech oborů, odborných informací v oblasti vyhrazených technických zařízení, odborných informací ke zpracování zejména stavebních projektových dokumentací (denně), všeobecných informací týkajících se BOZP ve smyslu usnesení vlády České republiky č. 595 z 25. října 1995. Všeobecné i odborné informace jsou podávány na živnostenských úřadech MÚ a úřadech práce, obcí s rozšířenou působností (bývalých okresních měst) pravidelně každou druhou středu v měsíci (Benešov, Mladá Boleslav a Votice). Poradenská činnost probíhá též přímo v organizacích při provádění prověrek, včetně předávání propagačních materiálů PHARE. Poskytované porady v oblasti BOZP probíhaly v průběhu dozorčí činnosti přímo u dozorovaných subjektů, v rámci poradenských dnů na IBP, případně dalších akcí IBP i elektronickou formou prostřednictvím e-mailu. Další úkony v rámci poradenské a informační činnosti probíhají v rámci informačních kampaní pro organizace a podnikatele v oblasti stavebnictví, zemědělství, vnitrozávodní dopravy.

IBP 5.00

Ve vztahu k veřejnosti IBP působí především při lektorském zajištění „Poradenských dnů“, které proběhly v měsíci únoru v Českých Budějovicích a v Jihlavě. Obou akcí se zúčastnila především podnikatelská veřejnost (cca 120 účastníků) z různých oblastí činností, jež je přímo ovlivňována stavem bezpečnosti při práci. Přednášky byly zaměřeny na otázky aplikace nových právních předpisů s ohledem na požadavky EU, hodnocení rizik, zemědělství a lesnictví, program „Bezpečný podnik“.

IBP lektorsky zajišťuje odborné přednášky, týkající se základního kurzu vzdělávání v oblasti bezpečnosti práce pořádané Rožnovským vzdělávacím servisem v Českých Budějovicích a nástavbového vzdělávání v oblasti bezpečnosti práce pořádané na Hluboké nad Vltavou. Účast se pohybuje v rozmezí 35 – 40 posluchačů. Dále lektorsky spolupracuje v rámci

vzdělávání nových bezpečnostních techniků s Domem techniky v Českých Budějovicích. Zde jsou dvakrát do roka pořádány kurzy bezpečnostních techniků (cca 30 posluchačů).

V rámci bezplatného poradenství jsou prováděny konzultační dny přímo u firem, které si konzultace vyžádají. Pravidelně jsou ústně, telefonicky nebo písemně podávány informace tazatelům, které se většinou týkají konkrétního problému, mající vztah na firmu nebo zaměstnání tazatele. Ve spolupráci s ČÚBP a dánským partnerem byly provedeny dvě prezentace, a to v oblasti stavebnictví a zemědělství. Při těchto akcích inspektoři propagovali bezpečnost práce u stavebních a zemědělských organizací formou propagačních materiálů, osobní konzultací a dále mítinkem uspořádaným pro zemědělské organizace v rámci zemědělské výstavy „Země živitelka“ v Českých Budějovicích. Na závěr mítinku byla uspořádána tisková konference, při které byla ze strany novinářů položena řada otázek, týkajících se především úrazovosti, práce dětí na rodinných farmách a technické bezpečnosti strojů. Na tiskové konferenci byli přítomni novináři Českobudějovických listů a Mladé fronty Dnes. Po ukončení tiskové konference poskytl předseda ČÚBP rozhovor pro regionální televizi GIMI. Vlastní propagace celého mítinku byla rovněž provedena formou upoutávky v rádiu Faktor. Velice vhodnou prezentací bezpečnosti práce byly rovněž informační akce pořádané pro malé a střední podnikatelské subjekty na Okresní hospodářské komoře v Jindřichově Hradci, Táboře a Písku. Každé z těchto akcí se zúčastnilo přibližně 25 – 30 účastníků. V roce 2004 byly vydány v rámci Phare Twinning projekt publikace k problematice chovu hospodářských zvířat a publikace „Úvod do řízení bezpečnosti práce“ vydané Rožnovským vzdělávacím servisem. Inspektoři se podíleli na realizaci Sborníku předpisů BOZP pro vodárenské organizace (SOVAK).

IBP 6.00

Oblast poradenství je plněna průběžně:

- v rámci pravidelných pondělků na IBP v Plzni, případně po předchozí dohodě v průběhu dalších dnů v objektu IBP Plzeň , případně dislokovaného pracoviště IBP v Sokolově vždy každou středu,
- na podkladě konkrétních požadavků odborných skupin veřejnosti (např. bezpečnostní technici v regionu KV) – 10/2004,
- na podkladě požadavků agentury Kontakt Klatovy – problematika BOZP při zpracování kalamity a obecně při činnostech v lesním hospodářství (11/2004),
- publikace nabídky odborných služeb v regionálním tisku ze strany IBP občanům a organizacím s cílem specifikace okruhu problémů, ke kterým je možno vyžádat odborné poradenství či konzultaci (leden – únor 2004),
- populární formou prezentace rozsahu oprávnění IBP z pohledu nabídky poradenské a konzultační služby široké veřejnosti a firmám, spolupráce s ostatními orgány státní správy.

IBP 7.00

V měsíci únoru proběhly „Poradenské dny IBP“ ve spolupráci s Rožnovským vzdělávacím servisem. Akce byla účastníky kladně hodnocena. Účastnilo se 126 posluchačů.

Ve spolupráci s Domem techniky Kladno, pobočka Ústí n. L. proběhly semináře v problematice tlakových a plynových zařízení. Pro studenty Technické univerzity v Liberci byla uskutečněna přednáška k oblasti BOZP.

V rámci probíhající kampaně ve stavebnictví se na IBP uskutečnily 2 akce zaměřené na stavební organizace. Celkem se zúčastnilo 82 účastníků.

V oblasti bezpečnosti dopravy byla navázána spolupráce s krajskými dopravními úřady Liberec a Ústí n. L. Spolupráce je zaměřena do oblastí vzájemné informovanosti a přípravy společných akcí.

IBP 8.00

Poradenská činnost byla zajišťována jednak v pravidelných konzultačních dnech vždy v lichou kalendářní středu na IBP v Hradci Králové a každou středu na pracovišti v Chrudimi. Konzultace k projektovým dokumentacím byly prováděny většinou ve všech pracovních dnech, kdy je přítomna specializovaná inspektorka. V konzultační dny se poskytovaly informace pro zaměstnance či další veřejnost bez předchozí domluvy. Konzultace speciálního zaměření byly podávány po předchozí domluvě s inspektorem pravidelně 2x měsíčně. Samostatně jsou zaměstnancem IBP podávány konzultace k programu Bezpečný podnik. IBP bylo podáno cca 337 konzultací se zápisem, a to na pracovišti IBP a v terénu. Poskytována byla řada konzultací telefonickou formou (334) a ústně přímo při výkonu dozoru v terénu.

IBP 9.00

Inspektorát lektorsky a obsahově zabezpečil dva „Poradenské dny IBP“ pořádané ve spolupráci s Rožnovským vzdělávacím servisem, na nichž zejména odborná veřejnost byla seznámena se současnou problematikou v oblasti BOZP, opatřeními přijatými ČÚBP, příp. IBP ke zlepšení stavu, změnami v právních předpisech, jejich aplikací v praxi apod. Pokračuje spolupráce s IVBP Brno za účasti zaměstnanců IBP na vzdělávacích projektech zaměřených na přípravu odborných pracovníků v oblasti BOZP, při přípravě revizních techniků komínů a certifikaci specialistů BOZP. Stejně tak jsou dle požadavků vzdělávacích agentur poskytovány odborné konzultace a je zajišťováno lektorské zabezpečení jimi organizovaných akcí k problematice BOZP (např. RoVS, JERMAN v. o. s., Vzdělávací servis Brno, GAS s. r. o. apod.).

Pokračuje spolupráce s Obchodní a hospodářskou komorou v Brně. Jde o zajištění informací a konzultací problematiky BOZP pro podnikatele. Prezentace činnosti IBP z pohledu nabídky poradenských a konzultačních služeb byla uskutečněna v rámci konference pořádané Svazem podnikatelů ve stavebnictví.

Ke zvyšování úrovně odborných znalostí právního vědomí zaměstnavatelů, jak vyhovět požadavkům předpisů k zajištění BOZP a TZ, poskytuje inspektorát poradenskou činnost jednak v regionech, tak i v sídle IBP v Brně.

IBP 10.00

Poradenské dny na inspektorátu jsou zveřejněny na internetové stránce www.ibp.10.cz, a to jak v sídle inspektorátu v Ostravě, tak i na dislokovaném pracovišti v Olomouci. Od 1. 1. 2004 do 1. 11. 2004 bylo poskytnuto přibližně 450 evidovaných konzultací. Nejčastější témata konzultací – stavebnictví (koordinace dodavatelů stavebních prací ve výškách, náležitosti projektové dokumentace, dokončení stavby – uvedení do provozu, Evropský týden bezpečnosti ve stavebnictví, prevence rizik při stavebně montážních pracích, práce ve výšce a zajištění míst pod pracemi ve výšce, montáž trubkového lešení, odstranění škod při autogenním svařování v pojízdné dílně, bezpečnostní předpisy pro provoz stavební firmy, školení pracovníků pro odborné činnosti, bezpečnostní předpisy na provedení a vybavení provizorních staveništních lávek), pracovní podmínky (bezpečnostní přestávky v práci v nepřetržitém provozu, délka pracovní doby rozvržení pracovní doby, přestávky na jídlo a oddech, dodržování pracovní doby při dvousměnném provozu a odpočinek mezi směnami), pracovní úrazy (sepisování a rozesílání záznamů o úrazech, školní úrazy), elektrická zařízení (revize a kontroly elektrických spotřebičů, kontroly a revize elektrických spotřebičů a ručního nářadí, výjimka z odborného vzdělání pro zkoušky dle § 6 vyhlášky č. 50/1978 Sb.), zdravotní způsobilost, doprava (používání výstražných vest a zdravotní způsobilost řidičů), plynová zařízení (možnosti provozní revize a kontroly plynových zařízení, kvalifikace revizního technika, osvědčení a oprávnění, výjimky ze vzdělání), zdvihací zařízení, tlaková zařízení, strojírenství.

V okresech poskytují pracovníci inspektorátu pravidelně 1x měsíčně poradenskou službu při jednáních živnostenských úřadů a úřadů práce, podle potřeby se účastní zasedání poradních sborů uvedených úřadů.

9.1.3 V oblasti veletrhů a výstavnictví

Úvodní slovo na zahájení kampaně ve stavebnictví na IBP 3.00 přednesl předseda ČÚBP. Na závěr se uskutečnila tisková konference. Pro výstavu Interprotec Brno 2004 byla zajištěna organizační a programová příprava účasti ČÚBP včetně provozu výstavního stánku (poradenská služba), průběh doprovodného programu veletrhu, tj. propagace akcí „Správná praxe“, „Bezpečný podnik“, příprava tiskové konference, společenského večera programové a technicko-organizační zajištění 2. mezinárodní konference „Společně bezpečně v EU“. V rámci doprovodného programu se uskutečnila prezentace ČÚBP. Zahájení informační kampaně v zemědělství na Zemi živitelce v Českých Budějovicích se zúčastnil předseda ČÚBP. Pro stánek na výstavě ForArch Praha byly zabezpečeny materiály informační kampaně ve stavebnictví. Zástupci jednotlivých inspektorátů působili na stáncích probíhajících výstav jako konzultanti a poskytovali poradenství.

IBP 3.00 na výstavě PRAGOALARM/PRAGOSEC 2004 působili zaměstnanci IBP jako konzultanti v otázkách bezpečnosti práce. Vedoucí inspektor BP reprezentoval IBP Praha na výstavě INTERPROTEC 2004 v Brně. Na základě dohody s VÚBP se zúčastnili zaměstnanci IBP jako poradci v otázkách BP výstavy FOR ARCH 2004. Při doprovodné akci VÚBP se IBP Praha aktivně účastnil v soutěži učňů z oboru stavebnictví .

IBP 4.00 – Inspektoři zabezpečovali poradenství na společném stánku VÚBP a IVBP na akci FOR ARCH 2004 na Výstavišti v Praze Letňanech. V rámci výstavy se zaměstnanci IBP účastnili mezinárodní soutěže učňovských škol ve stavebnictví jako členové hodnotící poroty z hlediska bezpečnosti práce. Dále poskytovali poradenství i v průběhu veletrhu PRAGOSEC/PRAGOALARM. na Výstavišti v Praze 7.

IBP 5.00 - účast na Zemi živitelce v Českých Budějovicích zahájení kampaně EU v zemědělství.

IBP 7.00 - v rámci stavební výstavy „Můj dům, můj hrad“ pořádané na výstavišti v Litoměřicích proběhla učňovská soutěž, kde jedním z kritérií byla i oblast bezpečnosti práce. V hodnotitelské komisi byli zastoupeni i zaměstnanci IBP.

IBP 9.00 - ve spolupráci s VÚBP a IVBP inspektorát personálně zajišťoval poskytování poradenství v rámci výstavy INTERPROTEC 2004 pořádané v roce 2004 v Brně.

IBP 10.00 – se zúčastnil na veletrhu Interprotec v Brně.

9.1.4 V oblasti spolupráce s ostatními organizacemi

ITI Praha

ITI Praha se v rámci osvěty a propagace osvědčeným způsobem, tj. na svých www stránkách a několika přednáškových akcí zaměřil na vytvoření informačního systému na úrovni zapojení do činnosti uvedených orgánů a organizací, kde mimo jiné prezentuje i výsledky své činnosti:

- je řádným členem Confédération Européenne D'Organismes de Contrôle (CEOC), což je sdružení evropských dozorčích organizací s obdobným zaměřením a působností,
- má zastoupení ve Stálém výboru pro bezpečnost práce technických zařízení a pro chemickou bezpečnost , prevenci a řešení havárií na pracovištích a právní úpravu získávání odborných znalostí Rady vlády pro BOZP,
- má zastoupení v komisi pro Technické překážky obchodu při MPO,
- je členem Asociace Autorizovaných a akreditovaných osob,
- má zastoupení v Komisi pro posuzování shody (poradní orgány předsedy ÚNMZ),

- má zastoupení v Technickém výboru pro akreditaci inspekčních orgánů, který je zřízen jako poradní a konzultační orgán ředitele Českého institutu pro akreditaci.

Pro rok 2005 vedení ITI Praha rozhodlo o zřízení poradního orgánu ředitele ITI Praha, kde budou zastoupeni významní experti z oblasti vyhrazených technických zařízení z řad svazů a zastupující širokou členskou základnu. Jedním z cílů poradního orgánu bude konkrétně informovat své členy na svých jednáních o činnosti ITI Praha a naopak ITI Praha bude mít možnost při své činnosti využít širokého spektra zkušeností terénních pracovníků.

IBP 3.00

Při spolupráci s orgány veřejné správy (Policie ČR, HZS, ČOI, orgány ochrany veřejného zdraví, úřady práce, městskými úřady, odborovými svazy) probíhají konzultace a poradenství zejména v záležitostech porušení právních předpisů a ostatních předpisů při šetření nehodových událostí.

Odborné semináře a akce organizované sdruženími odborných pracovníků:

- konzultační den IBP pro Prahu a Středočeský kraj konaný v Domě odborů v Praze na Žižkově byl pořádán Rožnovským vzdělávacím servisem s účastí vedoucího inspektora a dalších čtyř pracovníků IBP. Problematika se týkala, zejména vyhrazených zdvihacích, tlakových a plynových zařízení, elektrických zařízení a provádění prevence závažných havárií;
- účast na Valné hromadě Asociace odborných pracovníků pro zdvihací zařízení – ČR, uskutečněné dne 12.6.2004 v Praze. Akce se zúčastnil vedoucí odboru, který vystoupil s příspěvkem, zejména k otázkám právní úpravy BOZP zdvihacích zařízení;
- účast na školení inspektorů ve stavebnictví pro Prahu „Kampaň ve stavebnictví“ lektory školení byli vedoucí inspektor IBP a vedoucí odboru dozoru;
- přednášku pro Asociaci odborných pracovníků pro zdvihací zařízení – ČR na téma „Opatření zaměstnavatele v rámci prevence rizik při provozování jeřábů a ostatních ZZ – zákoník práce a ČSN EN 1050“ dne 2. 11. 2004 přednesl vedoucí odboru dozoru;
- účast na konferenci SAČR (Svaz autoopraven ČR) – vedoucí inspektor vystoupil na téma “Stav úrazovosti a poznatky z dozoru v oboru opravárenství motorových vozidel, dozor SOD a nové předpisy BOZP“.

IBP 4.00

Ve spolupráci s orgány veřejné správy (Policie ČR, HZS, ČOI, orgány ochrany veřejného zdraví, úřady práce, městskými úřady, odborovými svazy) probíhají konzultace a poradenství, zejména v záležitostech porušení právních předpisů a ostatních předpisů při šetření nehodových událostí.

Odborné semináře a akce organizované sdruženími odborných pracovníků:

- konzultační den IBP pro Prahu a Středočeský kraj konaný dne 5. 2. 2004 v Domě odborů v Praze na Žižkově pořádaným Rožnovským vzdělávacím servisem s účastí vedoucího inspektora a dalších čtyř pracovníků IBP. Problematika se týkala, zejména vyhrazených zdvihacích, tlakových a plynových zařízení a provádění prevence závažných havárií;
- konzultační den IBP pro Středočeský kraj v Čáslavi konaný dne 21. 4. 2004, pořádaný ve spolupráci se Živnostenským úřadem MÚ Čáslav. Akce se zúčastnili inspektoři pro vyhrazená technická zařízení, stavebnictví, zemědělství a pracovní podmínky;
- účast na Valné hromadě Asociace odborných pracovníků pro zdvihací zařízení ČR, uskutečněné dne 12. 6. v Praze. Akce se zúčastnil vedoucí odboru I., který vystoupil s příspěvkem, zejména k otázkám právní úpravy BOZP zdvihacích zařízení;
- účast na školení inspektorů ve stavebnictví pro Středočeský kraj „Kampaň ve stavebnictví“. Lektory školení byli vedoucí inspektor IBP a vedoucí odboru dozoru I;

- přednášku pro Asociaci odborných pracovníků pro zdvihací zařízení ČR společně s IBP 3.00 včetně vystoupení;
- účast na konferenci SAČR (Svaz autoopraven ČR), kde vystoupil vedoucí inspektor na téma "Stav úrazovosti a poznatky z dozoru v oboru opravárenství motorových vozidel, dozor SOD a nové předpisy BOZP".

IBP 5.00

V oblasti spolupráce s ostatními organizacemi je pravidelně, a to minimálně jednou za tři měsíce v rámci porad „Poradního sboru“ na pracovních úřadech prováděna konzultace a seznamování členů sboru s otázkami bezpečnosti práce a jejich propojení se zaměstnaností (zaměstnávání cizinců, pracovní agentury apod.). Ve spolupráci s ostatními organizacemi se uskutečnila konzultační akce k otázkám bezpečnosti práce ve vodárenství pořádaná v Českých Budějovicích a ve Znojmě. Tato akce byla spojena s účastí inspektora IBP na prezentační schůzce na čistírně odpadních vod ve Vídni v Rakousku.

IBP 7.00

Ve spolupráci s krajským ředitelstvím Policie ČR byl na 4 oblastních ředitelstvích uspořádán seminář o vzájemných možnostech spolupráce, zejména při šetření nehodových událostí. S Krajským hasičským záchranným sborem Liberec a Ústí n. L. se uskutečnilo jednání v oblasti vzájemné spolupráce zejména ve vazbě na prověřování organizací, které plní program „Bezpečný podnik“.

IBP 9.00

Inspektorát dále pokračuje v rozvíjení užší spolupráce s místně příslušnými živnostenskými úřady, dále pak s úřady práce formou poskytování informací o možném porušování právních předpisů upravujících problematiku BOZP a pracovních podmínek. Inspektorát společně s Obvodním báňským úřadem v Brně aktualizoval dohodu vymezující věcnou a místní působnost obou dozorových orgánů při jejich činnosti. (Obdobná dohoda je připravena s OBÚ v Ostravě.) Na inspektorát nebyl vznesen žádný požadavek účastnit se seminářů pořádaných Domy odborových svazů, příp. jednotlivými odborovými svazy ani pojišťovnami.

IBP 10.00

Dále pokračovala spolupráce s Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava. Zaměstnanci inspektorátu vypracovali návrhy na témata diplomových prací oboru technik požární ochrany a bezpečnost práce a také se účastní státních zkoušek. Pokračuje přednášková činnost na fakultě Bezpečnostního inženýrství na této vysoké škole. Proběhla praktická výuka studentů 5. ročníku na vybraných stavbách v regionu pod vedením inspektora příslušné specializace. Inspektor IBP byl konzultantem diplomové práce "Používání kyslíku ve zdravotnictví".

Pokračovala spolupráce s Technickou univerzitou v Košicích, zejména formou účasti v komisi pro státní zkoušky na katedře řízení BOZP a přednášek.

Zaměstnanci IBP se aktivně zúčastnili konferencí "Bezpečnost a ochrana zdraví při práci 2004" pořádaná VŠB - Technickou univerzitou Ostrava – Fakultou bezpečnostního inženýrství, "Bezpečnost a ochrana zdraví při práci – alfa a omega úspěšného podnikání" pořádaná členy moravskoslezské regionální sekce Klubu personalistů ČR. „Bezpečnost technických zařízení a ochrana zdraví zaměstnanců“ byla pořádaná Agenturou IRIS v Havířově pod záštitou 1. náměstka ministra práce a sociálních věcí JUDr. Petra Šimerky v Malenovicích (Frýdek-Místek).

Každoročně je v Ostravě a v Olomouci pořádán ve spolupráci s Rožnovským vzdělávacím servisem „Konzultační den“ k problematice BOZP, kterého se účastní vybraní zaměstnanci inspektorátu a diskutují k problematice dle stanoveného programu.

Pro Moravskoslezský elektrotechnický svaz, pobočku Frýdek-Místek (porada revizních techniků EZ místního regionu) proběhla přednáška - ochrana před nebezpečným dotykovým napětím v objektech občanské bytové výstavby včetně zařízení umýváren a koupelen, vyhodnocení naměřených hodnot impedance vypínací smyčky a zkratových proudů s ohledem na vypínací charakteristiky jističů v prostorách zvláště nebezpečných.

Na podnět Magistrátu města Karviné v návaznosti na požár diskotéky v Karviné byl proveden dozor elektrických zařízení u 9 subjektů vytypovaných Magistrátem města Karviné.

Na podnět ČOI - Inspektorát Ostrava byly IBP šetřeny nedostatky v nestátním zdravotnickém zařízení ČČK GERONTOCENTRUM Český Těšín.

Celoročně probíhá spolupráce s akreditovanými školicími středisky v kraji. Zaměstnanci inspektorátu se pravidelně účastní školení pracovníků vybraných profesí na akcích Institutu výchovy a vzdělávání v Havířově, Soňa Vyskočilová KORT Vzdělávání v Ostravě, RoVS Rožnov. S Domem Techniky Ostrava pokračuje spolupráce s účastí IBP na certifikačním procesu pro činnosti Manažer bezpečnosti práce a Auditor bezpečnosti práce pořádané akreditovaným certifikačním orgánem s platností certifikátu v rámci Evropské Unie. Inspektoři příslušných odborností se aktivně účastní odborných konferencí a seminářů.

Inspektorát pravidelně zpracovává informace o činnosti inspektorátu pro účely informačních bulletinů hejtmanství v daných regionech.

Zajišťoval průběh semináře v rámci twinningového projektu za účasti dánských expertů (74 účastníků).

Na vnitřních intranetových stránkách inspektorátu, případně ve výrazné grafické úpravě na vývěskách v budově jsou zveřejňovány průběžné výsledky dozorčí činnosti, plnění plánovaných úkolů, statistická data o úrazovosti v regionu, význačné události v regionu a jiné aktuální informace.

Při vhodných příležitostech informují zaměstnanci inspektorátu veřejnost o možnosti získání informací na internetových stránkách ČÚBP a IBP a o aktivitách IVBP v Brně, včetně možnosti vzdělávání a získání certifikace.

9.1 Poskytování informací podle § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.

V roce 2004 nebyly vůči inspektorátům, ITI a ČÚBP vzneseny žádosti o poskytnutí informace ve smyslu § 18 zákona č. 106/1999 Sb. Nebyl vyřizován žádný požadavek na podání informace, který by vyžadoval zvláštní řízení. Nebylo nutno vydávat rozhodnutí a vyčíslovat příslušné náklady.

10 Spolupráce s orgány a organizacemi, mezinárodní spolupráce

10.1 Spolupráce systému ČÚBP s orgány a organizacemi

V roce 2004 pokračovala spolupráce s organizacemi, se kterými byla zahájena v předchozích letech.

Byly nově uzavřeny dohody s Českým statistickým úřadem o poskytování informací v elektronické formě pomocí internetových služeb a s Ministerstvem dopravy, odborem silniční dopravy o součinnosti při provádění kontrol a vzájemném poskytování informací a

dodržování předpisů v dopravě a v oblasti BOZP. Návrh dohody s Národním inspektorátem práce v Bratislavě je předložen ke schválení MPSV.

Při vyšetřování příčin pracovních úrazů a nehodových událostí spolupracovaly IBP v rámci regionu s orgány Policie ČR a úřady vyšetřování, s Drážním úřadem a dalšími orgány, obdobně jako v uplynulých letech.

Na úrovni jednotlivých regionů spolupracovali zaměstnanci IBP s krajskými, živnostenskými a finančními úřady, s městskými a obecními úřady, s úřady práce, stavebními úřady, se správami sociálního zabezpečení, se zdravotními pojišťovnami, s Horskou službou, Hospodářskou komorou ČR, obvodními báňskými úřady, s orgány ochrany veřejného zdraví a orgány činnými v trestním řízení.

Trvalou součinnost při řešení problémů BOZP a pracovních podmínek udržuje systém ČÚBP s odborovými svazy a především s ČMKOS, ČOI, ČIŽP, ČBÚ, ČSÚ, HZS, ČIA, RHSD ČR a RKS při MPSV.

10.2 Mezinárodní spolupráce v systému ČÚBP

V roce 2004 pokračovala mezinárodní spolupráce Českého úřadu bezpečnosti práce podobně jako v předchozích letech. Bylo třeba vyvodit důsledky ze vstupu do Evropské unie, které se promítly též do realizovaného projektu PHARE.

10.2.1 Oblasti mezinárodní spolupráce

- harmonizace národní právní úpravy s právem Evropského společenství,
- spolupráce s twinnerem na realizovaném projektu Twinning CZ 2003,
- práce na fiche chystaného projektu Transition Facility,
- spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy, které vstupovaly společně s Českou republikou do Evropské unie a ostatními evropskými zeměmi, zvláště členskými státy Evropské unie v rámci akcí pořádaných mezinárodními organizacemi, zabývajícími se problematikou BOZP. Jde především o SLIC (Výbor vedoucích inspektorů bezpečnosti práce), MOP (Mezinárodní organizace práce).

10.2.2 Účast na seminářích a jednáních v ČR

Akce uspořádané v rámci realizace projektu Twinning CZ 03:

- zahajovací seminář projektu,
- řídicí výbory (Steering Committee) projektu,
- zahájení informační kampaně ve stavebnictví,
- zahájení informační kampaně v zemědělství,
- závěrečné semináře pro inspektory podílející se na kampaních ve stavebnictví a zemědělství,
- 6 kurzů školení školitelů o technikách výuky, k přípravě materiálů pro kampaně, ke komunikaci s médii,
- seminář k systému monitorování,
- 2 regionální setkání s tématem BOZP ve stavebnictví a zemědělství.

10.2.3 Účast na školeních a jednáních v zahraničí

- navázání spolupráce v oblasti inspekce práce s Rakouskem,

- účast při závěrečných státních zkouškách na Technické univerzitě - Strojnické fakultě v Košicích, SR,
- navázání přeshraniční spolupráce s inspektoráty bezpečnosti práce - Bratislava, SR,
- navázání přeshraniční spolupráce v oblasti BOZP – Drážďany, Německo,
- 2 studijní cesty v rámci projektu Twinning pro oblasti stavebnictví a zemědělství – Kodaň, Dánsko,
- společné setkání se slovenskými partnery v oblasti inspekce práce - Bardějovské Lázně, SR.

10.2.4 Účast na mezinárodních konferencích v zahraničí

- zasedání Evropského ekonomického a sociálního výboru (EESC) – Brusel, Belgie,
- první konference vedoucích představitelů národních orgánů inspekce práce – Dublin, Irsko,
- 2. ročník Fórum BOZP – Demänovská dolina, SR,
- mezinárodní konference o inspekcii práce v souvislosti s chemickými látkami a karcinogeny – Dublin, Irsko,
- 46. zasedání SLIC – Dublin, Irsko,
- zasedání pracovní skupiny pro BOZP ve stavebnictví – Lucemburk, Lucembursko,
- mezinárodní konference BOZP – Amsterdam, Holandsko,
- XVII. mezinárodní konference k aktuálním otázkám bezpečnosti práce - Bratislava, SR,
- 47. zasedání SLIC – Maastricht, Holandsko,
- závěrečná konference v rámci Evropského týdne BOZP – Bilbao, Španělsko.

10.2.5 Akce organizované z úrovně IBP

- spolupráce a kontakty se zahraničními investory v regionech, např. IBP 5.00 s BOSCH – DIESEL Jihlava, MANN – HUMMEL Okříšky,
- spolupráce IBP 7.00 se švédským inspektorátem v Malmö v rámci výměny zkušeností v pořádání kampaní, celoživotního vzdělávání inspektorů a stanovení indikátorů pro zlepšení činnosti,
- týdenní stáž paní Kirsten Schick z německého inspektorátu na IBP 7.00.

Aktivity projektu Phare Twinning 2003 splnily požadavky na úkoly spojené se vstupem České republiky do Evropské unie.

Výuka cizích jazyků, zvláště angličtiny, která pokračovala v systému ČÚBP již čtvrtým rokem, usnadnila výběr účastníků aktivit projektu.

Zápisy z pracovních cest do zahraničí jsou přístupné na intranetu. Materiály ze seminářů a konferencí jsou k dispozici v kanceláři předsedy ČÚBP.

10.3 Mezinárodní spolupráce ITI Praha

Institut technické inspekce Praha pracoval v organizaci CEOC (Confédération Européenne des Organismes de Contrôle technique, d'inspection, de certification et de prévention), které je členem. CEOC je organizace, která sdružuje 31 nezávislých soukromých, polosoukromých a státních organizací ze 20 zemí Evropy a Japonska s obdobným zaměřením jako ITI Praha. CEOC podporuje porozumění v technických bezpečnostních záležitostech v Evropě a zpracovává praktické procedury v oblasti bezpečnostní inspekce.

Významnou akcí v rámci výměny zkušeností bylo setkání vedoucího inspektora pobočky Ostrava Ing. Jindřicha Witose v Polsku se zástupci NOT a UDT (Centrální technická organizace a Úřad technického dozoru).

Průběžně bylo uskutečněno 19 zahraničních cest za účelem inspekční činnosti v rámci smluvních vztahů se zákazníkem. V jejich rámci byly s partnery diskutovány zkušenosti získané při činnosti systému technického dozoru v České republice, včetně úlohy ITI Praha.

11 Závěr

Výsledky dozorčí činnosti jak z celorepublikových, tak regionálních úkolů ukazují, že většina zjištěných nedostatků je odstranitelná, a to většinou bez potřeby vysokých finančních nákladů. Příčiny zjištěných nedostatků u zaměstnavatelů jsou, především v chybějícím systémovém přístupu k organizaci výkonu pracovních činností, nedůsledná kontrola plnění povinností, pokynů a opatření stanovených k zajištění bezpečného a zdraví neohrožujícího výkonu pracovních činností v rámci konkrétního oboru činnosti, ale i velký počet, a mnohdy i nesrozumitelnost právních předpisů v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, které jsou s ohledem na změny probíhající v právu ES nově přijímány či průběžně novelizovány

U malých podnikatelských subjektů k výše uvedeným příčinám přistupují další příčiny, například malé právní vědomí v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a omezená možnost přístupu ke kvalitním službám v této oblasti. Výrazně lepší stav je u malých podnikatelských subjektů, které v rámci svých podnikatelských aktivit jsou navázány na subjekty, které jsou držiteli osvědčení „Bezpečný podnik“. Velké podniky nejen vyžadují doložení a dodržování požadavků k zajištění BOZP od svých subdodavatelů, ale současně jsou ochotny svými odbornými pracovníky jim pomoci radou jak nejlépe BOZP zajišťovat. **Prioritou dozoru orgánů státního odborného 2004** bylo jeho plošné provádění ve stavebnictví. Z výsledků pracovní úrazovosti v tomto odvětví lze jednoznačně konstatovat, že soustředěný tlak na oblast bezpečnosti práce, doplněný informační kampaní zaměřenou na snížení pracovních úrazů způsobenou pády z výšky, případně pády do volné hloubky, měl pozitivní dopady. Například přes vzrůstající objem výkonů ve stavebnictví se snížil počet smrtelných úrazů. K vytvoření ještě většího tlaku na zaměstnavatele v tomto odvětví, by zcela nepochybně přispělo zavedení požadavků, vyplývajících ze Směrnice 2001/45/ES a Směrnice Rady 92/57/EHS., které se týkají minimálních požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci a na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na dočasných a přechodných staveništích, do našeho právního řádu. Zejména zavedení koordinátora pro BOZP na staveništích. Kromě kampaně ve stavebnictví byly realizovány další akce v rámci informační kampaně pro zemědělství. V rámci informační kampaně v oblasti manipulace s materiálem se jednalo o kampaň „Bezpečná vnitrozávodová doprava“. Tyto cílené kampaně je nutno chápat jako nedílnou součást prevence, která má pomáhat zejména malým a středním podnikům, právě v činnostech a oblastech s vysokým pracovních úrazů.

Zvláštní postavení v rámci dozorčí činnosti orgánů státního odborného dozoru má **kontrola pracovních podmínek**, především se jedná o délku odpracované pracovní doby, odpočinek mezi směny a v týdnu a práce přesčas. S ohledem na stávající právní úpravu zákoníku práce, která sice uvádí, že má být vedena evidence pracovní doby, tak v řadě kontrolovaných subjektů je evidence pracovní doby sice vedena, ale z této evidence není skutečně

odpracovaná doba patrná. Proto by bylo vhodné, aby ze zákona vyplývalo, že zaměstnavatel je povinen vést evidenci o počtu odpracovaných hodin v jednotlivých směnách a pracovních dnech. V roce 2006 bude dozorová činnost orgánů SOD nad bezpečností práce zaměřena opět do oblasti stavebnictví, do zemědělské výroby se zaměřením na živočišnou výrobu, služby, dopravu a práci s azbestem. Dozorčí činnost bude navíc zahrnovat další oblasti vyplývající pro orgány státního odborného dozoru z připravovaného **zákona o inspekci práce**. V této souvislosti se navrhuje i změna právního rámce případných postihů subjektů a jejich zaměstnanců za porušování právních norem upravující povinnosti v oblasti pracovních podmínek a pracovního prostředí.